

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 4 MAART 1931

No. 792

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 145192.

BERICHT.

Ledenvergadering van de Vereeniging „Instituut voor
Economische Geschriften”.

Het Dagelijksch Bestuur van bovengenoemde ver-
eeniging maakt bekend, dat een algemeene vergade-
ring van de leden der Vereeniging zal worden ge-
houden op Vrijdag 13 Maart a.s. des avonds te 8½
ure, in „Pulchri Studio” te 's-Gravenhage, Lange
Voorhout 15.

3 MAART 1931.

In verband met de maandswisseling was er de laat-
ste dagen dezer berichtswEEK wat meer vraag naar
callgeld, zoodat de rente hiervoor tot 1 pCt. kon op-
lopen. Overigens kwam er geen verandering; parti-
culier disconto noteerde 1 à 1¹/₁₆ pCt., de prolongatie-
rente 1 pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de
post binnenlandsche wissels een daling van een kleine
f 200.000 te zien. De beleeningen blijken met f 19
miljoen te zijn toegenomen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelf-
de hoogte. De zilvervoorraad vertoont een stijging
van f 500.000. De post papier op het buitenland bleef
nagenoeg onveranderd, terwijl de diverse rekeningen
op de actiefzijde van de balans een teruggang van
f 1 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie klom met f 45 miljoen. Het
tegoed van het rijk verminderde met f 13,4 miljoen,
terwijl de rekening-courant-saldi van anderen met
f 13,7 miljoen afnamen. Het beschikbaar metaalsaldo

bedraagt f 6,8 miljoen minder dan verleden week.
Het dekkingspercentage is ruim 54½.

* * *

Daar de maandswisseling op de geldmarkt geen
merkbaar invloed heeft gehad, hebben de wisselkoer-
sen de stijging ongestoord kunnen doorzetten. Veel
vraag was er naar Ponden, wel hoofdzakelijk voor be-
leggingsdoeleinden — men kan in Londen voor gel-
den in rekening-courant gemakkelijk 2 à 2½ pCt. ma-
ken; zij kwamen van 12.10% op 12.11%. Dollars ste-
gen van 2.4923 tot 2.4935. De Dollarkoers in Londen
noteerde tenslotte onveranderd 4.8580, na een oogen-
blik 4.86 te zijn geweest. Marken goed gevraagd:
59.23½—59.27 (Dollars tegen Marken 4.2072½).
Fransche Francs 9.76%—9.77% (Ponden tegen Francs
123.97½). Ook de Belga's konden zich handhaven:
34.74½—34.77 (Ponden tegen Belga's 34.84). Zeer
flauw waren Zwitsersche Francs; het Pond liep in
Zwitserland op van 25.20 tot 25.24, waardoor de koers
hier van 48.04½ tot onder de 48.— terugliep; slot
48.00½. Ook Lires vaster 13.06½, naar verluidt door
den gunstigen afloop van de vloot-besprekingen. Oos-
tenrijksche Shillingen: 35.05. De Skandinavische de-
viezen noteerden hooger: Kopenhagen 66.70, Oslo
66.70 en Stockholm, waarvoor zeer veel vraag bestond:
66.81. Peseta's 26.60—25.70—26.20—26.—. Rio flauw:
20½. Argentijnsche Pesos verbeterden van 82 tot
82¾. Canada 2.49³/₁₆. Mexicaansche Dollars: 1.17.

Ook op de termijnmarkt heeft men nog duidelijk
kunnen waarnemen, dat er hier nog steeds Ponden
worden gezocht ter belegging; Treasury Bills zijn o.a.
gedaan op 2¹¹/₁₆ pCt. en op Engelsche Bankaccepten
maakt men op het oogenblik 2⁹/₁₆ pCt. rente. De ter-
mijnen noteerden tenslotte, voor Ponden 1- en 3-
maands 1½—1½ en 3⁹/₁₆—3⁷/₁₆, voor Dollars 25—23
en 45—43 en voor Marken 9—8 en 22—21 punten
onder den contanten koers.

LONDEN, 2 MAART 1931.

Met uitzondering van Vrijdag en Zaterdag was geld
verleden week gezocht. In de eerste dagen van de
week trad de Bank van Engeland als koopster van wis-
sels op, teneinde een te grooten druk op de markt te
voorkomen.

Disconto bleef vast met eene kortstondige weifeling
na de verlaging van het disconto voor Bons de défen-
se in Parijs tot 2½ pCt. De nieuwe Schatkistpromes-
sen werden tegen vol 2¹¹/₁₆ toegewezen, zoodat de
marktnotering op 2¹¹/₁₆—2¹¹/₁₆ sloot, met neiging
naar het hoogere cijfer.

De invloed van het hooger disconto hier op de
voornaamste goudvaluta's kan bevredigend genoemd
worden, ofschoon men nog een verdere verhooging van
den Dollarkoers met vreugde zoude begroeten.

DE PETROLEUMINDUSTRIE BUITEN DE VEREENIGDE STATEN BIJ DEN AANVANG VAN 1931.

Noord-Amerika.

Van de beide nabuurstaten der Unie, *Canada* en *Mexico*, mag weliswaar eerstgenoemde wijzen op een productie over 1930, welke in vergelijking met 1929 sterk is gestegen, doch het land beteekent voor de wereld-petroleumindustrie en in het bijzonder voor die der Ver. Staten bovenal een afzet- en niet een productiegebied. Juist anders is het met *Mexico*, dat ook thans nog, in weerwil van de sterke daling in zijn productie (deze wordt voor 1930 aangegeven met 39.529.900 barrels tegen 44.688.000 barrels in 1929 en tegen een hoogste productie van 193.398.000 barrels in 1921) een gebied vormt, waaruit de Ver. Staten ruwolie betrekken, hoewel deze hoeveelheden slechts een gering deel uitmaken van de quanta, welke certijds daarheen werden geëxporteerd. In den laatsten tijd vermeerderden zich de aanwijzingen, dat ook Amerikaanse maatschappijen, evenals de Koninklijke-Shell-groep sedert eenigen tijd doet, bereid waren aan dit land weder grootere opmerkzaamheid te schenken. Hoe dit bij een eventueel invoerverbod zal gaan, is niet gemakkelijk te voorspellen. Opmerking verdient, dat door een Decreet van den President in November jl. de „unit operation” (gemeenschappelijke exploitatie der afzonderlijke olieterreinen door alle daarbij belanghebbenden) nadrukkelijk als geoorloofd wordt aangemerkt.

Zuid-Amerika.

Roosevelt's voorspelling „De 20ste eeuw zal de eeuw van Zuid-Amerika zijn”, is tot dusverre in politiek zinnig als in economisch opzicht verwezenlijkt, ook niet, in weerwil van de verbazingwekkende toename, welke één bepaald land, *Venezuela*, bij de olieproductie vermag te toonen, op dit gebied. In het jaar 1930 is de productie ingevolge de slechts in ruwe trekken bekende overeenkomsten van de groote concerns in vergelijking met het voorafgaande jaar stabiel gebleven, ja zelfs iets teruggedaan, zooals uit onderstaande tabel blijkt, die tegelijkertijd toont, hoe het aandeel der afzonderlijke ondernemingen in de productie zich ontwikkelde:

Productie van ruwe olie in *Venezuela* gedurende 1930 en 1929.

(Voorloopige cijfers).

	1930	1929
	Barrels	
a. Koninklijke-Shell:		
V.O.C.	39.870.502	45.294.900
Caribbean Petroleum	20.080.014	15.374.040
Colon Oil	4.945.925	—
Tezamen.....	64.896.441	60.668.940
b. Standard Oil Co. of Indiana:		
Lago	38.059.523	36.737.656
c. Gulf Oil	23.092.000	29.967.728
d. Standard Oil Co. of New Jersey:		
Creole	6.847.796	7.546.273
e. Diverse:		
B.C.O. Ltd.	1.944.702	2.041.673
General Asphalt	243.322	426.000
Tucayo Oilfields	106.324	—
Tezamen.....	135.190.108	137.388.270

Voor 1931 zal men, gezien de noodzakelijkheid, den toestand der wereld-petroleummarkten niet nog slechter te maken, vermoedelijk slechts komen op een productie, welke even hoog is als die van 1930, misschien zelfs wel iets daar beneden blijft. De Standard Oil Co. of Indiana heeft in het najaar van 1930 het voorstel gedaan tot een/verder strekkende productie-inkrimping, de Koninklijke-Shell-groep in November een ander; ten aanzien van het voorstel der Stanolind namen de Standard Oil Co. of New Jersey en de Gulf Oil een afwijzende houding aan, daar zij van meening waren, in tegenstelling tot hare mededingsters reeds genoeg tot een beperking

INHOUD.

Biz.

DE PETROLEUMINDUSTRIE BUITEN DE VEREENIGDE STATEN BIJ DEN AANVANG VAN 1931 door <i>Dr. Wilhelm Mautner</i> 214	
Rijstsituatie in Japan door <i>Th. Lighthart</i>	218
Eenige gegevens omtrent de werking van de octrooi-wet door <i>Ir. S. van Hoogstraten</i>	219
Fransche oorlogsschulden aan Engeland door <i>H. Dunlop</i>	222
Beschouwingen over kolon II (Slot)	223
Nogmaals: de Rotterdamsche haventarieven door <i>Dr. J. Ph. Backa</i>	225
Is eene termijnmarkt voor suiker op Java wenschelijk? door <i>A. Volz</i> met naschrift door <i>G. A. P. Weyer</i> ..	226
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De crisis in Australië door <i>Prof. Dr. P. Geyl</i>	227
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	228
MAANDWIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	228
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	229 - 236
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

te hebben bijgedragen. Over een definitieve overeenkomst tot productie-inkrimping zou eerst gesproken kunnen worden, wanneer ook de Koninklijke-Shell en de Stanolind hare productie hebben verminderd, daar eerst dan alle belanghebbenden van hetzelfde punt zouden starten. Tegen de Venezolaansche ruwolie en tegen de daaruit op Curaçao en Aruba vervaardigde producten is, gelijk bekend, in de eerste plaats de actie der Amerikaanse ruwolieproducenten en voorstanders van een beschermend invoerrecht gericht. Daar Venezolaansche ruwolie wel de goedkoopste is, die op den geheelen aardbol wordt gewonnen, de hoeveelheid ervan zonder meer zeer sterk kan worden opgevoerd, zal zij ook, wanneer het tot een Amerikaansch invoerrecht of invoerverbod komt, de grootste concurrente voor de in het buitenland af te zetten voortbrengselen der Amerikaanse raffinaderijen worden. De petroleum-wetgeving is voor de buitenlandse ondernemingen zeer gunstig — niettegenstaande een onlangs ingevoerde belastingverhoging, waartegenover men in Amerikaansche kringen reeds weder dwangmaatregelen noemt: terug-gave der concessies, teneinde op deze wijze de inkomsten van de Regeering te verminderen. Vermoedelijk zal men echter over de uitvoering dezer plannen nog wel nader overleg plegen.

Van de andere Zuid-Amerikaansche productielanden moge zeer in het kort slechts het volgende worden medegedeeld: In *Columbia* heeft de Tropical Oil Co. (Standard Oil Co., New Jersey), de eenige productente des lands, in de eerste 11 maanden van 1930 18.649.549 barrels ruwolie gewonnen, tegen 20.385.000 barrels in het geheele jaar 1929. De nieuwe Regeering is de petroleummaatschappijen door het indienen van een nieuwe petroleumwet — het vroegere, hoogstens enkele hardheden bevattende, doch over het algemeen billijke ontwerp was door de Amerikaanse ondernemingen scherp aangevallen — aanmerkelijk tegemoet gekomen. Bij de uitwerking ervan schijnt de raad, ingevolge haren wensch, aan de Columbiaansche Regeering gegeven door den juridischen medewerker van den Heer Dwight Morrow, den Amerikaanschen Gezant, wien het bijleggen van het petroleum-conflict tusschen Mexico en de Ver. Staten gelukte, wel gewicht in de schaal te hebben gelegd.

Voor de petroleummaatschappijen gunstig schijnt de invloed der revolutie in *Argentinië* te werken. Het gevaar eener nationalisatie is met den val van Irigoyen wel geweken, en Generaal Morones, de leider der Argentijnsche staatspetroleumwinning, welke ook in Mexico en elders propaganda heeft gemaakt voor een petroleumwetgeving in den geest der Argentijnsche, is door Kapitein Fliess, op wien de petroleummaatschappijen het veel meer hebben begrepen, opgevolgd. Een Bonds-Commissie voor het onderzoeken van den toestand der petroleumindus-

trie werd ingesteld. De productie zal in 1930 wel niet veel hebben verschild met die van het jaar 1929, zijnde 9.391.000 barrels.

In *Peru* heeft de grootste der aldaar werkende producenten, de International Petroleum Co. (Standard Oil Co., New Jersey) in de eerste 11 maanden van het jaar 1930 9.004.061 barrels geproduceerd tegen 10.821.116 barrels in het geheele jaar 1929. Men kan derhalve wel rekenen op een daling in de productie voor 1930 van dit land, welke in 1929 13.422.000 barrels bedragen had.

De productie van *Trinidad*, waar een groot aantal maatschappijen werkzaam is, en dat derhalve niet het domein van een enkel concern vormt, wordt voor 1930 getaxeerd op circa 9,5 miljoen barrels tegen 8.716.000 in 1929.

Europa.

De toestand op de *Europeesche petroleummarkten* wordt zeer sterk beheerscht door de toeneming der ruwoliewinning, de vervaardiging van raffinageproducten en de uitvoer daarvan door Rusland en Roemenië. Beiden bieden hunne voortbrengselen op de buitenlandsche markten in stijgende hoeveelheden tot lage prijzen aan. De *Russische olie-industrie* heeft in de tienjarige periode 1920/'21—1929/'30 zeer opmerkelijke prestaties volbracht en zal, ook al zou het herziene vijfjaarsplan niet geheel worden verwezenlijkt, de stijging terdege voortzetten. In 1920/'21 werden 3.791.900 ton ruwolie gewonnen, in 1928/'29 waren het 13.547.000 ton en in het jaar 1929/'30 werd door de drie voornaamste trusts een productie van 17.066.000 ton bereikt, en tezamen met de kleinere productiegebieden van ongeveer 17.205.000 ton. In het vierde kwartaal 1930, dat ingevolge een wijziging van het Russische begrotingsjaar (vroeger October-September, thans gelijk met het kalenderjaar) een tusschenjaar vertegenwoordigt, werd een productie bereikt van 5.322.000 ton, terwijl het productie-program 5.190.000 ton omvatte, en met inbegrip van een in te halen achterstand 5.554.000 ton. De verwerking heeft in dit kwartaal 4.570.000 ton bereikt tegen een getaxeerde hoeveelheid van 4.654.000 resp. 4.797.000 ton. Het laatste jaar van het herziene vijfjaarsplan omvat een productie van 40,3 miljoen ton, d.w.z. driemaal zooveel als de productie van 1928/'29 heeft bedragen; latere berichten spreken zelfs van 45 à 46 miljoen ton (in plaats van zooals oorspronkelijk werd geraamd slechts 21,7 miljoen ton, evenveel bijna als de productie der Ver. Staten in het jaar 1917 beliep). In den tusschentijd te ontginnen nieuwe terreinen moeten hiertoe alleen 9.275.000 ton bijdragen. Meestal worden de zeer lage prijzen voor Russische olie in het bijzonder aldus verklaard, dat deze olie ingevolge de onteigening met geenerlei investaties, welke afgeschreven moeten worden, is belast. Tot op zekere hoogte is zulks juist, doch ook niet meer, want men moet niet over het hoofd zien, dat in de jaren 1920/'21—1928/'29 door de Sovjets Rbls. 1.320 miljoen in de petroleumindustrie is vastgelegd, en voor 1929/'30 uitgaven ter hoogte van Rbls. 353 miljoen waren begroot en ook wel zullen zijn gedaan; voor 1931 zijn — en daarmee betreden wij het gebied van de toekomst — Rbls. 455 miljoen bestemd, en in den loop van het geheele vijfjaarsplan wil men in totaal de fantastische som van Rbls. 4.000 miljoen (?) in de petroleumindustrie vastleggen. Zooals in het verleden moet ook in de toekomst niets onbeproefd gelaten worden om den uitvoer te vermeerderen. Deze had in 1921/'22 slechts 30.061 ton bedragen. De uitvoer van Russische petroleum, die in 1913 951.700 (in 1904 echter 1.837.000) ton beliep, bereikte in 1928/'29 een hoogte van 3.562.373 en in 1929/'30 van 4.516.300 ton. Een steeds grooter wordend aandeel komt daarbij op rekening van benzine. Met niet te loochenen taaiheid hebben de Sovjets hun plaats op de wereldmarkt veroverd; geen der onheilige strijdmiddelen van het kapitalistische

stelsel lieten zij daarbij ongebruikt en zij verlangen van de groote concerns een steeds grooter aandeel op de afzonderlijke, door de laatste beheerschte markten. Daarmede is het geheele probleem eener *overeenkomst met de Russen* in het kort geschetst, en een zal het misschien mogen wagen de besparing te uiten, dat zonder haar de rust op de petroleummarkten in een groot deel der Oude Wereld niet zal terugkeeren. In één geval (Engeland) functionneert de overeenkomst met de Sovjets naar het schijnt zonder wijziging, in Duitschland was dit tot ongeveer einde 1930, toen de onderhandelingen betreffende de quota aanvingen, het geval. Wie beweert, dat vrede met de Russen onmogelijk zou zijn, kan weliswaar op laatstbedoelde ervaringen worden gewezen, maar behoeft daardoor evenszins ook ten aanzien van de toekomst overtuigd te worden. Doch dan valt ook een der voornaamste steunpunten voor het optimisme betreffende een verbetering van den toestand op de Europeesche markten weg, in weerwil van haar, naar mag worden aangenomen, stijgend opnemingsvermogen voor petroleumproducten, na overwinning van de scherpste crisis.

De ruwolieproductie van *Roemenië* zal in het jaar 1930 ongeveer 1 miljoen ton meer hebben bedragen dan in 1929 (4.827.278 ton) en derhalve een grotere stijging toonen dan zij over eenig jaar sedert het einde van den oorlog had te zien gegeven (in 1919 beliep de productie 920.488 ton, in 1913 1.885.619 ton). Bovendien was in de tweede helft van het jaar een regeling der productie, gelijkstaande met een aanmerkelijke inkrimping, tot stand gekomen, doch na slechts enkele maanden werd deze opgegeven; tevens, of eigenlijk nog voor haar beëindiging werd de einde 1930 afloopende kartel-overeenkomst der raffinaderijen gevolgd en binnelandse afzet opgezegd, en het gevolg van dit alles was een *prijzval* voor ruwolie en petroleumproducten, die moeilijk anders dan catastrophaal kon worden genoemd. De volgende opstelling toont dit wel op overtuigende wijze:

Ontwikkeling der prijzen voor petroleum in Roemenië ¹⁾

Soort	Einde 1929	Einde Juni 1930	Einde Sept. 1930	Einde Dec. 1930
Ruwolie, licht,				
Bustenari	20/22.000	10/10.200	14.500/14.800	7.300/7.500
id. Moreni	14/14.200	6.200/6.500	12.000/12.500	6.200/6.400
Lichte benzine	0.730 8.15.0	7.10.0	7.18.0	3.18.0
Middelzware benzine	0.740 8.7.6	6.19.6	7.9.9	3.11.0
Zware benzine	0.750 7.5.0	5.8.0	6.5.0	2.18.0
Lampolie	3.14.0	2.1.0	1.17.0	1.6.0
White Spirit I	6.10.0	5.15.0	5.18.0	3.7.0
id. id. II	5.9.0	4.15.0	4.18.0	2.7.0
Gasolie	2.10.0	1.10.0	1.17.0	1.10.0
Residu's (stookolie)	1.4.0	0.18.0	1.10.0	0.17.0/1.3.0

¹⁾ De prijzen voor ruwolie zijn die voor het binnenland, en in Lei per Wagon van 10 000 K.G. aangegeven; alle andere prijzen zijn exportprijzen f.o.b. Constantza en in Lstg. per 1.000 K.G. aangegeven.

Hoe langzaam of hoe vlug ook in dit geval de nood zal leeren bidden, m.a.w. wanneer het weder tot een overeenkomst in de olieproductie en in den verkoop komen zal, is niet te voorspellen. De uitvoer heeft in de eerste 3 kwartalen een hoogte bereikt van 2.854.377 ton tegen 2.102.511 ton een jaar geleden; op rekening van benzine kwamen hiervan 854.182 (621.765) ton.

Polen, op twee na de grootste ruwolieproducent van Europa, speelt slechts in de petroleumvoorziening van enkele markten een rol. Zijn productie aan ruwolie zal bovendien — niet op grond van systematische beperking, doch deels wegens natuurlijke en anderdeels wegens financiële redenen — geringer zijn dan in 1929, toen zij niet meer dan 0,3 pCt. van de wereldproductie vertegenwoordigde. De samenvatting van ongeveer de helft der Poolse petroleumindustrie

onder de contrôle van het Crédit Général des Pétroles heeft geleid tot een vrij ver strekkende concentratie en rationalisatie, doch de toekomst van het Crédit Général des Pétroles schijnt ingevolge de moeilijkheden van zijn financier Devilder onzeker. Men stelt, blijkbaar niet zonder uitzicht op succes, pogingen in het werk, om dit lichaam door een radicale reorganisatie of door overdracht aan een andere groep (gedacht werd aan de Cie. Française des Pétroles), of wel door beide te steunen. De Fransch-Poolsche samenwerking zal in elk geval blijven bestaan.

Van de groote Europeesche verbruikslanden heeft het voornaamste, *Groot-Brittannië*, zijn invoeren ook in 1930 verder vermeerderd; de volgende tabel stelt dit in het licht:

Petroleuminvoer van Groot-Brittannië.

Soort	Mill. Imp. Gallons		� 1.000	
	1930	1929	1930	1929
Motorbenzine	954,61	810,08	25.930	22.781
Lampolie	245,79	255,03	4.645	5.178
Smeerolie	101,94	98,02	4.740	4.867
Gasolie	130,82	113,94	1.747	1.522
Stookolie	491,06	405,61	4.655	3.648
Ruwe olie	460,96	487,35	4.286	4.763
Andere soorten	19,73	25,32	482	635
Tezamen	2.404,91	2.195,35	46.485	43.394

Sedert 1921 heeft zich de benzine-invoer van 251,1 miljoen Imp. Gallons nagenoeg verviervoudigd; daarbij moet in het oog worden gehouden, dat destijds nog geen ruwolie voor de toentertijd eerst in wording verkeerende Britsche raffinage-industrie werd geïmporteerd, doch in 1930 460,96 miljoen Imp. Gall. Overigens toont het laatste cijfer sedert 1927, toen met 664,8 miljoen Imp. Gall. de grootste invoer werd geregistreerd, een daling, welke bewijst, dat de invoer van afgewerkte producten blijkbaar voordeeler was dan de vervaardiging van raffinageproducten in het binnenland. Op de Engelsche oliemarkt heerschen sinds de overeenkomsten der „Combine” van de groote concerns (Koninklijke-Shell, Anglo-Persian en Standard Oil Co., New Jersey) met de Russen rust en betrekkelijk stabiele verhoudingen. Opmerkelijk is, dat in Engeland benzine-benzolmengsels tegen denzelfden prijs worden verkocht als zuivere benzine.

Voor *Duitschland* was 1930 met betrekking tot de petroleum een zeer belangrijk jaar. Een cijfer (voorloopig) der *ruwolieproductie* van 169.592 ton (waarvan voor H nigsen-Obershagen-Nienhagen 83.772 ton, voor Wietze-Steinf rde 61.077 ton en voor Edesse-Oelheim-Oberg 24.743 ton) stelt zulks tegen een cijfer van 102.843 ton voor 1929 voldoende in het licht. Verhoogde belangstelling voor de Duitse olieterreinen bleek van Amerikaansche zijde, welke *Duitschland* ook een veel belangrijker toekomst op petroleumgebied voorspelde dan men tot dusverre had aangenomen. De successen bij het boren gaven er aanleiding toe, dat ook de Pruisische Staat via de *Preussische Bergwerks- und H tten A.-G.* van de *Anton Ruky A.-G.* een uitgestrekt terrein met producerende sondes en installaties voor ongeveer R.M. 8 miljoen kocht. De financiële nood des Rijks vormde den voornaamsten grond voor twee maatregelen van het Rijk: Verhoging der *invoerrechten* voor benzine enz. en *invoering van den dwang tot het mengen van spiritus in motorbrandstoffen*. In verband met laatstgenoemde maatregel kwam het Rijksmonopolie-Bedrijf voor Brandewijn met de groote benzinemaatschappijen overeen, dat de laatsten afstand zouden doen van het in de wet neergelegde recht tot teruggave der voor menging over te nemen hoeveelheden spiritus; de tegenprestatie vormde het overlaten van de heerschappij over de Reichskraftspritgesellschaft aan deze firma's. Deze maatregelen moesten natuurlijk aanleiding geven tot het duurder worden der drijfstoffen voor den verbruiker; zij vonden echter hun tegenwicht in den invloed van den strijd allereerst der niet-aangesloten tegen de Benzine-Con-

ventie, voorts in de gevolgen van het uiteenvallen daarvan, hetgeen een waren chaos op de Duitse markt verwekte. Een overeenkomst tusschen de groote benzinefirma's en het Benzolverband bleek na afloop der bestaande contracten eveneens onmogelijk; een overeenkomst met de Russen inzake hun eisch van grotere quota kon ook niet worden verkregen. Opmerking verdient hierbij, dat de groote concerns zich de prijspolitiek door hunne tegenstanders lieten dicteeren; zij volgden bijna steeds slechts aarzeland de maatregelen van laatsbedoelden na. Ook hier zal de strijdperiode nog wel in het thans aangevangen jaar door een formeele of stilzwijgende overeenkomst moeten worden beëindigd, welke men bijna had bereikt, zooals men ook bijna tot het sluiten van een smeerolieconventie is gekomen, waarbij het als een kleine ironie moet gelden, dat de overeenkomsten met de Russen juist in den vorm van een „gentlemen agreement” moesten tot stand komen.

De verhoging der invoerrechten, doch niet deze alleen, heeft ook een buitengewoon sterke stijging der *importen* van benzine en andere producten bewerkt, waarop eerst in de laatste maanden des jaars een terugslag volgde; de buitengewone toename van den ruwolie-invoer verdient de aandacht en hangt samen met de ontwikkeling der Duitse raffinage-industrie. Een overzicht van de beweging der hoeveelheden geeft de volgende opstelling:

Soort	Januari—November	
	1930	1929
	Doppelzentner	
Petroleum, ruw	3.175.912	870.080
Benzine, alle soorten	13.803.221	10.146.173
Lampolie	2.026.153	1.436.603
Gasolie, motorolie	4.415.514	3.483.533
Minerale smeerolie	3.480.518	6.241.571
Stookolie	3.059.487	—
Teerachtige residu's, niet zinkend in water	1.335.471	—
Asphalt, natuurlijk	246.563	513.744
Pekachtige residu's, zinkend in water	756.649	1.778.355

Aan de verbetering van de *hydreermethode* werd gewerkt, doch de productie van langs dezen weg vervaardigde stoffen zal wel niet zoveel meer hebben bedragen dan in het jaar 1929. Op intensieve wijze wordt het procédé thans in de Ver. Staten bestudeerd en ook in groote installaties practisch toegepast en beproefd. De Amerikaansche kringen laten zich met veel vertrouwen uit aangaande de mogelijkheden ervan, ook voor wat betreft de stabilisatie der productie van benzine, smeerolie, gasolie enz., daar het niet alleen algeheele benutting van de ruwe grondstof, maar ook vrijwel elken gewilden overgang der productie van het eene artikel op die van het andere mogelijk maakt.

Teneinde de ontwikkeling der behoefte aan petroleumproducten ook van een kleiner en bovendien door de economische wereldcrisis toch niet in denzelfden omvang als *Duitschland* en Engeland aangetast land te toonen, mogen tevens de cijfers van den petroleum-invoer in *Nederland* worden weergegeven:

Soort	Invoer van petroleum in Nederland.		Waarde	
	Hoeveelheid (1000 KG.)		� 1000	
	1929	1930	1929	1930
Lampolie	194.852	178.956	14.183	13.090
Stookolie	132.222	112.101	3.521	3.035
Benzine	227.237	262.880	29.161	32.688
Gasolie	128.181	156.812	5.166	6.460
Minerale smeerolie in vaten en andere emballage ¹⁾	50.106	44.317	9.437	8.554
id. in tankschepen en tankwagens	—	9.256	—	836
Paraffine	8.048	6.786	2.353	1.631
Aardwas en cersine	170	211	100	133
Consistentvet	1.958	2.127	364	414
Vaseline	890	874	116	108

¹⁾ In 1929 smeerolie (zonder nadere aanduiding der verpakking).

Asphalt uit ruwe olie ..	6.095	8.334	425	806
Andere, niet nader omschreven derivaten ...	4.117	957	121	47
Ruwe olie	238.176	226.872	6.506	5.664
Tezamen	998.052	1.010.483	71.453	73.466

In Frankrijk heeft de val van het Kabinet Tardieu, dat reeds bij de behandeling der Staats-deelneming in de Compagnie Française des Pétroles, de officiële Fransche petroleummaatschappij, een nederlaag had geleden, de parlementaire afdoening dezer aangelegenheid verhinderd. Bij de behandeling ervan was erop gewezen, dat eigenlijk nog de overdracht van het Fransche aandeel in de Iraq Petroleum Co. aan de Comp. Française des Pétroles de goedkeuring van het Parlement noodig had. De Regeering had dit bestreden, doch de Kamer, haar rechten handhavende, besloot, dat vóór goedkeuring van het Regeeringsontwerp inzake de deelneming van den Staat eerst die overdracht formeel zou moeten worden goedgekeurd. Het op Tardieu volgende Ministerie Steeg heeft tijdens zijn kortstondig bestaan deze vraagstukken niet meer kunnen regelen. Dit bleef de taak zijn van het Kabinet-Laval, dat deze voorstellen ook bij de Kamer indiende. De oprichting van groote Fransche raffinaderijen op verschillende, meestal in de nabijheid der kust gelegen, plaatsen des lands maakte ook in het afgelopen jaar goede vorderingen en wordt in 1931 voortgezet, zoodat Frankrijk in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid steeds grootere hoeveelheden ruwolie zal kunnen betrekken en zijn behoefte aan geraffineerde producten in steeds grooteren omvang door eigen activiteit op het gebied der raffinage zal kunnen dekken.

Ongetwijfeld is het verkrijgen van de vereischte hoeveelheden grondstof een aangelegenheid, waarvoor het jaar 1930 nog geen oplossing kon brengen. In Frankrijk stelt men zich, zooals bekeend, zeer veel voor van de uit Irak te verkrijgen ruwolie (waarvan het land, voor zoover betreft die van de Iraq Petroleum Co., 23% pCt. ontvangen moet). De groote oliemaatschappijen, welke in het belang eener stabilisatie van de wereld-petroleumindustrie — die zich, gezien de grotere productie in Rusland en Roemenië, zelfs bij volkomen slagen der Amerikaanse restrictieopgingen en bij inkrimping der Venezolaansche productie ten aanzien van vele markten toch slechts in een zeker labiel evenwicht zal bevinden — en in het welbegrepen eigenbelang der concerns zelf, ernaar streven de olie uit Irak niet op de wereldmarkt te laten komen, en die deze terreinen als een soort gemeenschappelijke reserve beschouwen, vinden een dergelijke ontginning ongetwijfeld niet aangenaam en zij willen die daarom dan ook zooveel mogelijk vertragen. Aldus heeft het jaar 1930 niet meer dan een principiële beslissing gebracht over den aanleg der pijpleiding, welke de olie uit Irak, wanneer zij maar eenmaal vloeit, naar zee zal transporteeren. Tusschen den eisch van Engeland, volgens welken het eindpunt in Palestina (Haifa) moet zijn, en dien van Frankrijk, welke het kortere tracé naar Alexandrette of Tripoli, of wel een ander in het Fransche mandaatsgebied liggend punt, moet worden gekozen, is een Salomons-ordeel geveld; de leiding zal op een geschikt punt worden gesplitst; een dikke arm wordt gelegd naar Haifa, een dunner naar het door Frankrijk verkozen punt. In Haifa heeft de Koninklijke-Shell-groep den bouw van de noodige installaties reeds voltooid; een Amerikaansch vakman van de Standard Oil-groep zal de leiding bij den aanleg van de pijpleiding op zich nemen. De Iraq Petroleum Co. heeft met den Hoogen Commissaris van Palestina een overeenkomst betreffende het verlenen van een concessie voor den aanleg der leiding gesloten.

Onbeslist echter liet het jaar 1930 de vraag, wanneer met dezen aanleg moet worden aangevangen, en voorts wat met de aanspraken van de internationale concurrente der Iraq Petroleum Co., van de *British*

Oil Development Co., zal geschieden. De maatschappij, welke de Regeering van Irak eveneens om concessies heeft verzocht, welke haar, daar de Iraq Petroleum Co. geenszins een monopolie voor de olie uit Mesopotamië heeft, doch slechts binnen een bepaalde periode 24 terreinen, elk van 8 vierkante mijlen mag uitkiezen, eigenlijk niet goed kunnen worden geweigerd, heeft bij den Volkenbond (Mandaatscommissie) tegen het „practische monopolie” van de Iraq Petroleum Co. geprotesteerd. Bij de British Oil Development Co., oorspronkelijk een zuiver Engelsche onderneming, zijn Duitsche, Italiaansche, Fransche en Zwitsersche kringen geïnteresseerd (overigens niet in gelijke mate, voor zoover kapitaalsdeelname; levering van materiaal en werkzaamheden betreft). De Iraq Petroleum Co. heeft thans aan de Regeering van Irak het aanbod gedaan, jaarlijks £ 200.000 (later verhoogd tot £ 375.000) te betalen, wanneer hare concessie wordt verlengd zonder dat (voorloopig althans) olie behoeft te worden geproduceerd. Deze betalingen moeten der Regeering zeer welkom zijn en zouden onder bepaalde omstandigheden tot basis kunnen dienen voor het opnemen van een leening. De British Oil Development Co. zou ongetwijfeld daardoor op den achtergrond worden gedrongen en zal, wanneer met haar niet alsnog de een of andere regeling kan worden getroffen, wel trachten hare eischen bij den Volkenbond tot het uiterste te verdedigen. Ook in deze aangelegenheid zal het jaar 1931 wel een oplossing moeten brengen.

Azië.

Omtrent de *Aziatische productiegebieden* (Perzië, Nederl.-Indië en Br.-Indië) is in den loop van het jaar slechts betrekkelijk weinig bekend geworden, doch dit weinige wijst erop, dat men voor 1930 in al deze gebieden op een iets geringere productie dan in 1929 moet rekenen (zij had toen in deze drie gebieden resp. 45.250.000, 37.924.000 en 8.470.000 barrels bedragen). In 1931 zal naar alle waarschijnlijkheid, wanneer de situatie op de wereldmarkt niet fundamenteel verandert — en de kans daarop is, voor zoover men, gezien den zoo dikwijls verrassenden gang van zaken in de petroleumindustrie een voorspelling mag wagen, niet heel groot — dit verschijnsel zich voortzetten.

Algemeene beschouwingen.

Wanneer wij het gezegde samenvatten kan een deels negatieve, deels positieve *voorspelling* omtrent de ontwikkeling der wereldpetroleumindustrie in het jaar 1931 ongeveer als volgt luiden:

Bij verdere doorvoering der „conservation” en een zeker wel mogelijke aanpassing der verwerking van ruwolie (of wat dezelfde beteekenis heeft: der vervaardiging van petroleum-derivaten) aan het verbruik, waarvan de groote eenige maanden vooruit steeds vrij nauwkeurig kan worden geschat, kan het de Amerikaansche petroleumindustrie gelukken, na de prijsdalingen van het vorige jaar tot een zekere stabiliteit, wellicht ook tot een kleine verbetering der prijzen te geraken. Aansporingen tot het bewerken van een beter evenwicht tusschen aanbod en verbruik van petroleumproducten zijn ongetwijfeld aanwezig. Een onzekeren factor vormt het vraagstuk van een invoerbod (invoerbepijking) van ruwolie en petroleum-derivaten, alsmede uiteraard de algemeene economische toestand; op een radicale verbetering in laatstgenoemden valt echter voorloopig weinig te rekenen. Stabiliseerend werkt de regeling der Venezolaansche productie. Omgekeerd gaat voor omvangrijke Europeesche markten een hoogst storende invloed uit van de toestanden in de Roemeensche petroleumindustrie, van de steeds toenemende concurrentie der Russische olie (dië ook in Azië scherp als concurrente optreedt) en van het uiteenvallen van verschillende prijsregelende conventies (Duitschland), alsmede van het optreden van kleinere buitenstaanders in den handel. Een overeenkomst in de Roemeensche

industrie moest zich, naar men zou meenen, gezien den desolaten toestand, welke door de zinnelooze concurrentie der producenten van ruwolie en afgewerkte producten en in den verkoop is geschapen, toch in het jaar 1931 laten verwezenlijken; bijna zou men in verband met de buitengewone omstandigheden willen zeggen: hoe straffer, des te beter. Met de Russische, in één hand liggende petroleumindustrie schijnt een overeenkomst naar aanleiding van de stijgende productie en de toenemende eischen der Russen moeilijk; dat zij onmogelijk zou zijn, kan echter, gezien de ervaringen der laatste jaren, niet worden beweerd. Tenslotte hebben de Russen niet slechts belang bij den afzet als zoodanig, maar ook bij loonende prijzen. Ook een vertegenwoordiger van Stalin denkt daaromtrent niet anders dan die van Mussolini of de leiders der groote petroleumconcerns. De Irak-olie zal niet alleen in het jaar 1931 nog niet vloeien, maar ook nog wel niet in 1932.

De toestand der petroleumindustrie is bij den aanvang van het jaar 1931 zeer ongunstig, doch niet hopeloos; de verbetering zal afhankelijk zijn, behalve van de algemeene economische ontwikkeling, van nationale en internationale overeenkomsten, van begrip voor de wederzijdsche nooden en het afzien van speciale eischen. In dit opzicht onderscheidt de petroleumsituatie zich niet van den algemeenen wereldtoestand.

Dr. WILHELM MAUTNER.

RIJSTSITUATIE IN JAPAN.

De Nieuwe Rott. Crt. meldde eenige maanden geleden op gezag van The Trans-Pacific, dat Japan te kampen had met een sterke over-productie van rijst, waardoor de Regeering zich voor de noodzakelijkheid geplaatst zag, maatregelen tot uitvoer te nemen, ten einde de binnenlandsche prijzen niet al te zeer te doen dalen. Een deel van den export zou bestemd zijn voor Nederlandsch-Indië, daar dit gebied in den regel belangrijke hoeveelheden importeert, terwijl het ten opzichte van Japan gunstig gelegen is. Zooals in Japan gebruikelijk, zou de Regeering het verlies dragen en bovendien de Japansche importeurs in bescherming nemen door aan hen den uitvoer op te dragen. Zoo zou de Staatskas dus alle schade voor haar rekening krijgen, d.w.z. de belastingbetalende burgers.

De overproductie is allereerst een gevolg van de protectie, die de rijstrijzen in Japan op een niveau brengt, dat onder normale omstandigheden zeer loonend is voor de voortbrengers in Japan, Korea en Formosa. De consumenten betaalden dus hoge prijzen om de productie op te voeren, en nu men het doel om zelf geheel in de eigen rijstconsumptie te voorzien bereikt en tenslotte overschreden heeft, waardoor de rijst billijker gaat worden, zullen diezelfde consumenten hun belastingpenningen zien gebruiken om uitvoer mogelijk te maken en om den prijs van hun bordje rijst weer „op peil” te brengen. De ongelukkige rijsteter wordt dus wel gedoemd om dubbel en dwars te betalen.

Het is interessant om dit Japansche rijstdrama te volgen, omdat men hier te zien krijgt, hoe de vreemde kronkelingen van een beschermende handelspolitiek een malaise te voorschijn roepen in eigen land — dat daarna om zelf uit de misère te komen in concurrentie gaat treden op de wereldmarkt om daar mede te werken aan het scheppen of verscherpen van malaise. Japan behoorde steeds tot de rijst-importeerende landen, de exporteerende landen in Azië waren: Korea,

	gemidd. 1909-1913 tons	1924 tons	1925 tons	1926 tons	1928 tons	1929 tons
Japan	388.587	-1.310.412	-1.614.198	-1.359.1f9	-1.696.053	-1.315.000
Korea	65.745	550.578	472.766	615.624	689.5f6	768.924
Formosa	92.74P	222.623	288.067	244.838	252.023	217.266
Siam	854.176	1.123.480	1.338.685	1.306.788	1.716.461	1.370.333
Indo China ..	883.000	891.416	1.335.473	1.467.45-	1.511.329	1.596.392
Birma	2.638.000	2.216.000	2.448.000	2.308.000	2.109.000	1.596.000

Formosa, Siam, Indo China en Burma, zooals de bovenstaande cijfers, ontleend aan „M. B. Smits: De rijstsituatie op de wereldmarkt”, aantoonen:

Volgens hetzelfde werkje werd de productie in het Japansche Keizerrijk in de periode:

1909—1913	geoogst van	gemiddeld	4.826.890	H.A.
in 1914—1918	„	„	5.027.729	„
„ 1919—1923	„	„	5.140.802	„
„ 1924—1927	„	„	5.265.360	„

De rijstimport in Japan zelf uit het buitenland — dus zonder Formosa en Korea — vertoont in den loop der jaren vrij sterke fluctuaties, die verband hielden met den uitval van den oogst. De laatste jaren is echter een regelmatige daling bemerkbaar, zooals uit de volgende cijfers blijkt:

1924	Yen	70.866.397	1927	Yen	78.906.550
1925	„	120.499.188	1928	„	33.672.567
1926	„	50.694.090	1929	„	22.781.547

Het Financial and Economic Annual of Japan voor 1930 geeft de volgende productiecijfers (in H.L.):

	Japan	Formosa
1920	114.041.961	8.735.178
1921	99.543.673	8.976.809
1922	109.492.925	9.823.748
1923	100.056.199	8.777.973
1924	103.130.602	10.996.701
1925	107.698.282	11.622.915
1926	100.281.761	11.209.835
1927	112.025.019	12.444.614
1928	108.781.722	12.257.608
1929	107.636.858	11.690.074

De cijfers van Korea ontbreken, zoodat dit officiële geschrift geen volledig inzicht vermag te geven, doch alle bovenaangehaalde cijfers vestigen wel den indruk, dat de productie abnormaal is opgevoerd, d.w.z. dat door de bescherming producenten, die buiten de economische grenzen vallen, tot productie zijn geprikkeld. De voortbrenging van Formosa vertoont een stijgende lijn, die in 1929 onderbroken schijnt, doch in werkelijkheid niet onderbroken is, daar in dit jaar de vooroogst gedeeltelijk mislukte door ongunstige weersgesteldheid.

De Ostasiatische Rundschau van 1. December geeft een beschouwing over de rijstsituatie in Japan, die zeer leerzaam is. De oogsten van Japan, Korea en Formosa zijn in 1930 zeer goed uitgevallen en daardoor is een voorraad gekweekt, die tezamen met den nieuwen oogst van het eigenlijke Japan voor dit gebied voldoende is voor de consumptie tot einde 1931.

Import is dus niet noodig, maar het is onmogelijk den invoer van Korea en Formosa te verbieden, daar deze landen als het ware opgevoed zijn tot rijstreservoirs voor Japan. Vooral in Korea zou de ellende groot zijn als het voor zijn overschot verwezen werd naar de wereldmarkt. Japan moet bovendien volgens aangegeene overeenkomst rijst blijven ontvangen van Siam, zoodat zelfs de toevoer van buiten het Keizerrijk niet geheel versperd kan worden. Men berekent thans, dat de rijstsituatie zich op de volgende wijze zal ontwikkelen:

Japans rijstvoorziening in 1000 koku (140 KG.)

	1931	1930	1929	1928	1927
Oogst	66.870	59.725	60.305	62.105	55.595
Surplus vorig jaar	5.000	7.030	7.840	5.765	5.965
Invoer	11.500	9.095	8.940	11.250	12.675
Totaal	83.370	75.850	77.085	79.120	74.235
Verbruik	72.475	70.395	69.575	70.345	67.190
Uitvoer	500	455	480	935	1.280
Totaal	72.975	70.850	70.055	71.280	68.470
Voorr. einde van het jaar	10.395	5.000	7.030	7.840	5.765
Invoer uit:					
Korea	8.500	5.450	5.375	7.070	5.910
Formosa	2.000	2.350	2.285	2.430	2.635
Bangkok etc.	1.000	1.295	1.280	1.750	4.130

De rijstprijs had zich tot September 1930 in Japan bewogen tusschen 25 en 30 Yen per Koku. Toen echter de eerste schattingen, van den oogst bekend wer-

den, trad een daling tot 20 Yen in, en in October, toen de Regeering de gunstige oogstberichten bevestigde viel de prijs tot 12 Yen, om zich later weer tot 15 à 18 Yen te herstellen. Lage rijstprijzen zouden natuurlijk voor de geheele bevolking een gunstig verschijnsel moeten zijn, en er zou van het standpunt van de Regeering beschouwd geen bezwaar tegen bestaan kunnen hebben, als de beschreven daling niet zoo abnormaal ware geweest in vergelijking tot de daling van andere artikelen. De index voor groothandels-prijzen (1914 is 100) is in Japan van October 1929 tot October 1930 gedaald van 170 tot 135, de index van kleinhandels-prijzen van 180 tot 150. In dienzelfden tijd daalden de indexcijfers voor zijde van 130 tot 60, en van rijst van 210 tot 110. Tegenover deze prijsdaling bij de belangrijkste producten staat geen overeenkomstige daling van andere belangrijke verbruiks-goederen. Er wordt door belanghebbenden zoo krachtig mogelijk voor de handhaving van hoge prijzen gestreden en de Regeering grijpt niet in deze tegen-natuurlijke actie in, waarschijnlijk omdat ze met het oog op monopolie-inkomsten, brouwerij-belasting etc. niet gaarne een algemeene daling van het binnenland-sche prijsniveau zou zien. Ze tracht voorloopig de onderlinge wanverhouding van de prijzen te herstellen door een stijging van zijde- en rijstprijzen te bevorderen.

In de ontwikkeling van de markten voor deze beide belangrijke artikelen heeft de Regeering in de laatste jaren herhaaldelijk ingegrepen. Zoo slaat ze voor eigen rekening rijstvoorraden op, verstrekt goedkope credieten aan de rijstboeren en regelt de rijstimporten. Wettelijk is ze gerechtigd leeningen voor den rijst-inkoop op te nemen en ze deed dit in de laatste jaren tot een bedrag van Yen 270.000.000. In October 1930 bezat ze 2,25 miljoen koku rijst tot een doorsneeprjs van circa 30 Yen, waarbij nog circa 10 Yen komen voor opslag — en andere kosten. Door tusschenkomst van groote exporthuizen wordt die rijst thans — vooral naar China — tot 15 à 20 Yen verkocht, zoodat op een verlies van 50 miljoen Yen gerekend zal moeten worden. En het resultaat, dat hiermede bereikt had moeten worden — t.w. hogere prijzen in het binnen-land — is nog uitgebleven.

Thans bestaan plannen om uit den nieuwen oogst 3 miljoen koku op te kopen, terwijl den boeren steun wordt beloofd voor het aanhouden van hun voorraden. Intusschen zal de export uitgebreid worden in samenwerking met het Gouvernement van Korea.

Het invoerverbod van rijst is met een jaar tot einde 1931 verlengd en het invoerrecht op rijst, die niet ge-weerd kan worden is van 1 tot 2 Yen verhoogd.

Op deze wijze hoopt men de verliezen van de rijst-boeren te beperken.

Voor Oost-Azië beteekent de beschermende handels-politiek, die Japan zoo krachtig voert, een desorgani-satie van de rijstmarkt en waarschijnlijk zullen de rijstexporterende landen er alleronaangenaamst door worden getroffen. Voor Nederlandsch-Indië zit in de prijsdrukkende werking van Japan een voordeel, want dit rijst-importeerend gebied heeft belang bij lage prijzen. Toch kan men er niet van harte juichen, want dezelfde politiek, die voor rijst een voordeel geven kan, dreigt nadeel te bezorgen aan de suiker. Ook dit product wordt sterk geprotegeerd en de productie van Formosa wordt met kunst- en vliegwerk opge-voerd, waarbij door Japan geen rekening wordt ge-houden met het feit, dat suiker uit Nederlandsch-Indië veel goedkoper betrokken worden kan.

Met de Japansche handelspolitiek mag men dan ook wel terdege rekening houden bij een doorvoering van restrictieplannen, want restrictie en de daardoor bewerkte kostprijsstijging zullen de positie van For-mosa versterken. Dit eiland zal, als het Chadbourne-plan doorgaat, vijf jaren gelegenheid krijgen partij te trekken van de verzwakking, waaraan Java zich vrijwillig overgeeft.

Het Financial and Economic Annual of Japan geeft de volgende invoercijfers voor suiker in Japan:

	Suikerinvoer in Japan in Yens.	
	totaal	uit Ned.-Indië
1923	52.632.000	47.195.000
1924	63.850.000	59.501.000
1925	75.089.000	69.754.000
1926	83.672.000	69.317.000
1927	75.802.000	63.307.000
1928	64.958.000	63.702.000
1929	31.160.000	30.355.000

De productie van Formosa geeft daartegenover een gestadige stijging aan:

1920	223.210 ton,
1921	252.734 "
1922	352.789 "
1923	355.392 "
1924	452.210 "
1925	479.540 "
1926	499.926 "
1927	411.140 "
1928	580.053 "
1929	789.328 "

De volgende oogst heeft ernstig geleed door droog-te, desniettemin wordt hij getaxeerd op 800.000 ton.

Daar Japan een suiker-importeerend land is, staat het buiten de Chadbourne-overeenkomst. Het over rijst geschrevene toont echter aan, hoe de weinig bewonde-renswaardige handelspolitiek van Japan tot onver-wachte resultaten leiden kan.¹⁾

TH. L.

EENIGE GEGEVENS OMTRENT DE WERKING VAN DE OCTROOIWET.

Verschillende beschouwingen, die naar aanleiding van het recente wetsvoorstel tot verlenging van den levensduur van octrooien zijn gehouden, hebben weer getoond, dat men in ons land van de betekenis van een bescherming van den industriëlen eigendom, zoo-als die in de Octrooiwet is vastgelegd, over het alge-meen niet meer dan een vage voorstelling heeft.

Het houden van een octrooi wordt als een soort beheptheid, om niet te zeggen onhebbelijkheid, be-schouwd; terwijl het voeren van een bepaalde octrooi-politiek als een soort Amerikaansche ellebogen-methode wordt voorgesteld, die in ons land eigenlijk niet te pas komt.

Waar octrooiwetgeving onmisbaar voor industrieele ontwikkeling is, en ons land steeds meer in de indus-trie een afzetgebied voor zijn werkrachten moet vin-den, komt het mij wel gewenscht voor, dat men zich ten minste eenige voorstelling van de quantitatieve beteekenis van de werking van de octrooiwet kan vor-men, waartoe hieronder eenige cijfers volgen, die in hoofdzaak ontleend zijn aan de zeer volledige en over-zichtelijke verslagen, die jaarlijks door ons Bureau voor den Industrieelen Eigendom worden uitgebracht. Het verslag over het jaar 1929 is onder de verslagen en mededeelingen van de Afdeling Handel en Nij-verheid van het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid ter Algemeene Landsdrukkerij uitgegeven.

Het aantal aanvragen, dat sinds het in werking treden van de Octrooiwet was ingediend, bedroeg op 31 December 1929 50297, waarvan het aandeel voor het jaar 1929 alleen 5350 bedroeg. Zooals onderstaan-de tabel doet zien, neemt het aantal aanvragen per jaar nog steeds sterk toe.

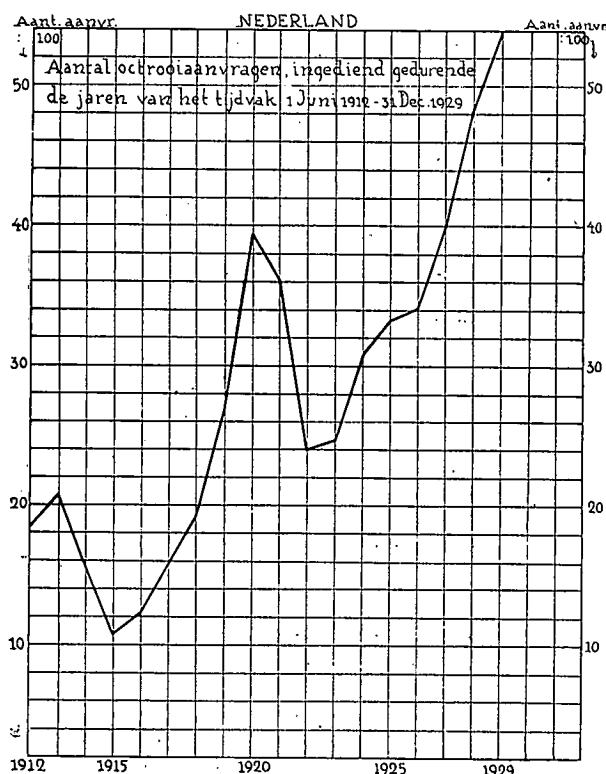
Aantal octrooiaanvragen, ingediend in Nederland gedurende de jaren van het tijdvak 1 Juni 1912—31 Dec. 1929.

Jaar	Aantal	Jaar	Aantal	Jaar	Aantal
1912	1849	1918	1902	1924	3078
1913	2071	1919	2641	1925	3330
1914	1565	1920	3917	1926	3413
1915	1072	1921	3600	1927	3976
1916	1221	1922	2400	1928	4859
1917	1552	1923	2481	1929	5370

Het verloop is volledigheidshalve nog eens in on-

¹⁾ Zie uitvoeriger over dit punt het artikel van den heer E. D. van Walree in E.-S. B. van 1 Oct. jl. (Red.)

derstaande grafiek weergegeven, die in 1915 een sterke inzinking vertoont, tengevolge van den oorlog, en van 1919—1922 een overdreven surplus, dat een natuurlijk gevolg was van de gelegenheid, rechten op het gebied van den industrielen eigendom, die door den oorlog verloren waren gegaan, te herstellen.



Terloops zij hierbij opgemerkt, dat een frequentie van 5000 aanvragen per jaar voor een land met een sterke industriële ontwikkeling als het onze vertoont, niets bijzonders is. Een vergelijking met landen als Tsjecho-Slowakije of Zwitserland doet zien, dat nog een stijging van deze cijfers te verwachten is.

Voor een grondige behandeling van een dergelijk aantal aanvragen is de bezetting van den Octrooiraad natuurlijk nog lang niet toereikend, al geeft het laatste jaarverslag reeds te kennen, dat de eerste stappen in de goede richting zijn gedaan.

* *

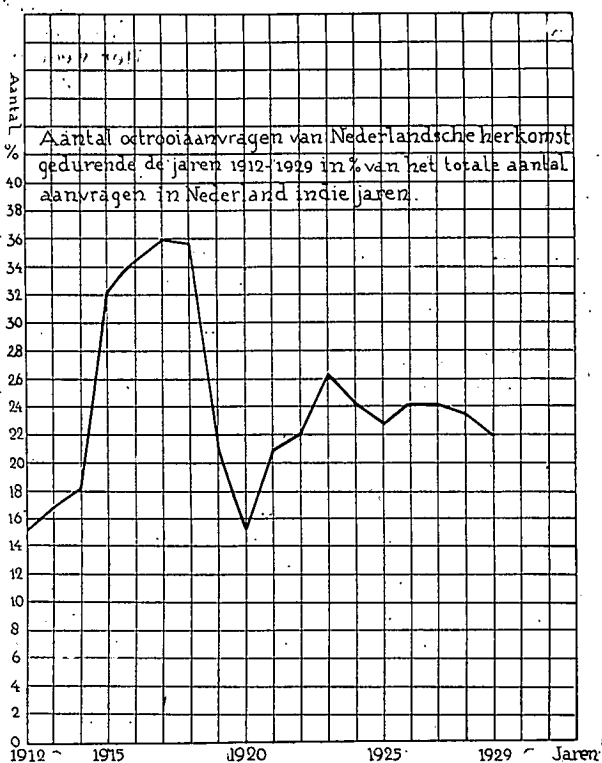
De eerste vraag, die ons waarschijnlijk interesseert, is die, in hoeverre deze aanvragen uit ons eigen land afkomstig waren. De verhoudingscijfers volgen dus hieronder, waaruit blijkt, dat alweer behoudens de oorlogsjaren slechts een langzame stijging van het percentage uit ons land valt waar te nemen, en dit in de laatste jaren zelfs iets afneemt. In 1929 bedroeg dit aandeel slechts 22 pCt.

Aantal octrooi-aanvragen van Nederlandsche herkomst, ingediend gedurende de jaren 1912—1929, in pCt. van het totale aantal aanvragen in Nederland in die jaren.

Jaar	pCt.	Jaar	pCt.	Jaar	pCt.
1912	15,1	1918	35,4	1924	24,0
1913	16,6	1919	20,8	1925	22,7
1914	18,1	1920	15,2	1926	24,1
1915	32,1	1921	20,9	1927	24,0
1916	34,3	1922	21,9	1928	23,3
1917	35,7	1923	26,4	1929	21,7

Hierbij moet niet uit oog worden verloren, dat het mogelijk is, een Nederlandsche uitvinding via het buitenland in ons land te octrooieeren en dat omgekeerd door Nederlanders ingediende aanvragen uit het buitenland afkomstig kunnen zijn. Dit zijn echter uitzonderingsgevallen, zoodat onderstaande graphiek het verloop van de belangstelling uit ons land voldoende nauwkeurig weergeeft.

In ieder geval blijkt, dat sinds het in werking treden van de Octrooiwet het percentage uit ons land



van 14 tot 22 is toegenomen, wat hoofdzakelijk daaraan is toe te schrijven, dat de groot-industrieën, die in dien tijd in ons land tot ontwikkeling zijn gekomen, de beteekenis van de octrooiwetgeving aan den lijve gevoeld hebben, terwijl omgekeerd aanvankelijk onze industrie zich er zeer passief tegenover gedroeg en het aan de beter geprepareerde en meer ervaren buitenlanders overliet, gebruik te maken van de bescherming, die octrooiwetgeving biedt.

Men zal zich verbazen over de vindingrijkheid, die in ons land tot uiting komt, en in één jaar ruim 5000 aanvragen noodig heeft om onder woorden te worden gebracht, maar daar staat tegenover, dat bijvoorbeeld in Duitschland in datzelfde jaar 72.748, en in Engeland 39.898 aanvragen werden ingediend. Van die ruim 70.000 Duitse aanvragen waren er nog altijd 571 van Nederlanders afkomstig, zoodat klaarblijkelijk onze industrie ook op dit gebied een expansiepolitiek voert.

Waar in de bovenbedoelde beschouwingen hoofdzakelijk de voordeelen en nadeelen worden uitgemeten, die een bepaalde tak van industrie bij een verlenging van den termijn van de Octrooiwet zou genieten, is het wel van belang na te gaan, hoever de vindingrijkheid zich over de verschillende takken van de techniek uitstrekt en welke onderwerpen hoofdzakelijk aangevraagd worden. Het jaarverslag van het Bureau voor den I. E. geeft hierover alweer volledig uitsluit.

In de onderstaande tabel zijn de octrooien, die in 1928 in werking zijn getreden (totaal 1764) gegroepeerd naar de takken van techniek, waarop zij betrekking hebben. Van de 11 belangrijkste klassen is het absolute aantal en het percentage van het totaal vermeld. Zoodaals waarschijnlijk bekend is, wordt de geheele techniek om administratieve redenen in 89 klassen verdeeld, zoodat de tabel slechts 11 van deze klassen vermeldt, waarvan het totale aantal aanvragen reeds 851 — dat is dus de helft van alle over 89 klassen verdeelde aanvragen — bedraagt.

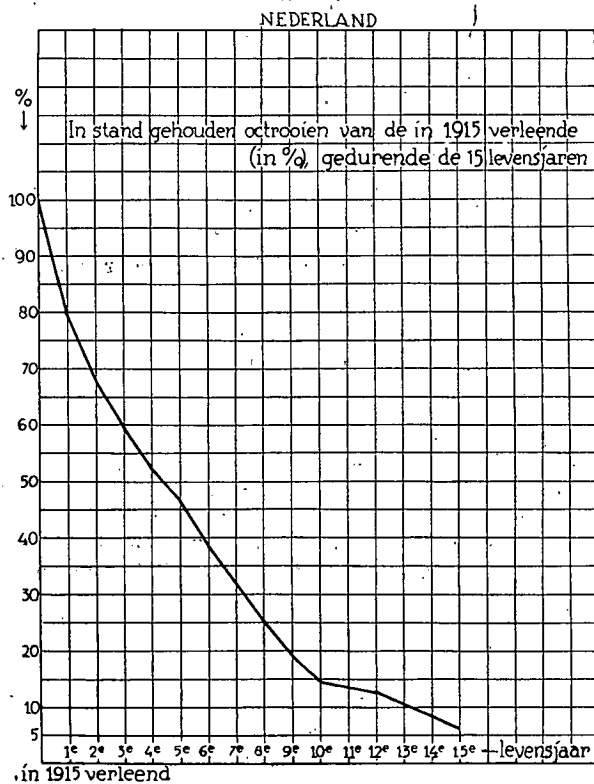
Klasse	Onderwerp	Aantal	pCt.
12	Chemische werkw. en apparaten	97	5,5
13	Stoomketels met toebehooren	43	2,4
15	Drukkerij, Schrijfmach. enz.	37	2,1
20	Spoorwegwzcn	51	2,9
21	Electrotechniek	273	15,3
42	Instrumenten	45	2,6

45	Land-, Bosch-, Tuinbouw, enz.	63	3,6
46	Verbrandingsmotoren	69	3,9
47	Machine-elementen	70	3,97
63	Wagenbouw, Automobielen, Rijw.	65	3,7
65	Scheepsbouw en Zeezeven	38	2,1
Samen		851	48,27

Verreweg het grootste aandeel heeft dus de electrotechniek, zooals ook wel te verwachten was, daar hier zoowel de sterkstroomtechniek (motoren, elektrische tractie en dergelijke) onder valt, als de zwakstroomtechniek (telefoon, seinwezen, radio en dergelijke).

Wanneer men bedenkt, dat wereldbedrijven als Krupp, Sulzer, Siemens, A.E.G., General Electric, Westinghouse, — om maar eenige te noemen — onder die aanvragers de belangrijkste plaats innemen, wordt het reeds duidelijk wat van de bewering, als zou de octrooiwetgeving in ons land hoofdzakelijk ten bate van het veel besproken, in het Zuiden des lands gevestigde bedrijf dienen, overblijft.

Het spreekt vanzelf, dat bij deze veelheid van vindingen de beteekenis onderling verschillend is, en dat lang niet alle aanvragen tot octrooien leiden, maar ook de verleende octrooien voor een groot gedeelte de kosten der in-stand-houding niet waard blijken te zijn en dus een vroegtijdigen dood sterven. De verhouding van verleende octrooien tot aanvragen bedroeg tot nog toe ongeveer 1/3, terwijl omtrent den levensduur onderstaande graphiek uitsluitsel geeft.



In stand gehouden octrooien van de in 1915 verleende (in pCt.), gedurende de 15 levensjaren.

Nederland.		pCt.
In 1915 verleend:		100
Over aan het einde van het	1e levensjaar	79,8
" " " " " " "	2e " "	68,0
" " " " " " "	3e " "	59,4
" " " " " " "	4e " "	52,0
" " " " " " "	5e " "	47,2
" " " " " " "	6e " "	39,2
" " " " " " "	7e " "	32,0
" " " " " " "	8e " "	25,2
" " " " " " "	9e " "	19,2
" " " " " " "	10e " "	14,4
" " " " " " "	11e " "	13,7
" " " " " " "	12e " "	12,3
" " " " " " "	13e " "	10,7
" " " " " " "	14e " "	8,3
" " " " " " "	15e " "	6,0

Van de in 1915 in werking getreden 554 octrooien hebben er 33, dat is 6 pCt., den maximum levensduur bereikt. Reeds na 5 jaren is ruim 50 pCt. van de octrooien afgestorven. Toch blijkt uit deze sterftetafel, dat bij voorbeeld 1/5 van de verleende octrooien langer dan 8 jaar leeft, een termijn, waarin men allang tot de conclusie kan zijn gekomen, of de exploitatie van het octrooi eenige winst afwerpt. Het zijn gewoonlijk de octrooien, die op een bepaald modelartikel betrekking hebben, dat slechts enkele jaren een voorsprong op overeenkomstige artikelen behoudt, welke een dergelijken levensloop vertoonen. Zoo wekt het dan ook geen verbazing, dat van de octrooien, die de volle 15 jaar gehaald hebben en nu in aanmerking voor verlenging zouden komen — indien het wetsvoorstel aangenomen wordt — het grootste gedeelte tot de zoogenaamde fabrieksoctrooien behoort, dat zijn dus octrooien uit bedrijven, die een gestadige octrooi-politiek voeren, gebaseerd op laboratoriumwerk en wetenschappelijk onderzoek, en die tenslotte daardoor in staat zijn, de richtlijn aan te geven, waarlangs de techniek op hun gebied zich voorloopig beweegt. Van de 62 octrooien, die op 15 Februari 1931 wegens het bereiken van den maximum levensduur vervallen zijn, behooren er minstens 35 tot de zoogenaamde fabrieksoctrooien.

Het spreekt overigens wel vanzelf, dat bij de voortdurende specialiseering en veredeling van de techniek de onafhankelijke uitvinder het in het algemeen aflegt tegen de grootbedrijven, die veel beter georiënteerd zijn omtrent den stand van de techniek op een bepaald gebied en veel ruimer middelen van onderzoek te hunner beschikking hebben. Dat deze fabrieksoctrooien het langst leven, is dus geen toevallige omstandigheid; zij hebben de meeste voorbereiding gekost en zijn voor hun ontstaan aan zooveel overeenkomstige uitvindingen getoetst, dat hun levenskansen bij voorbaat reeds grooter waren.

De ontwikkeling van de moderne techniek gaat ongetwijfeld langs de lijn van deze speciaal-octrooien, en het is duidelijk, dat uit de baten, die ermede verkregen worden, tevens de kosten van het geheele onderzoek — dat dan ten deele slechts negatieve resultaten gaf — bestreden moeten worden. Met andere woorden: de duur van een octrooi is min of meer evenredig aan de directe of indirecte kosten van totstand-koming, zoodat het zeer wel mogelijk is, dat het ééne selecte octrooi, dat tenslotte alle kosten goed moet maken, hiertoe bij den huidige levensduur van 15 jaar niet in staat is. Eveneens doet dit geval zich voor bij machines, die eerst in het bedrijf den juisten vorm verkregen, terwijl het eerste octrooi al genomen moest worden toen het grondbeginsel vastlag. (Diesel bijv.).

Het wetsvoorstel tot verlenging van den levensduur verschaft dan ook een termijn van 18 jaar, evenals de nieuwe Duitse en de bestaande Oostenrijksche wet, met dit verschil, dat onze octrooien eerst na de verleening, en de andere reeds na de openbaarmaking beginnen te werken. In ruim 90 pCt. van de gevallen ligt hiertusschen een periode van vier maanden, terwijl in de overige gevallen deze periode onder bijzondere omstandigheden eenige jaren kan bedragen. Hieraan is waarschijnlijk de mythe te danken, dat onze octrooien voortaan 21 jaar zouden werken, waarbij dan gerekend werd op een bescherming gedurende de periode van vooronderzoek. Deze is echter twijfelachtig en doet zich overigens in alle landen met vooronderzoek voor.

De invloed van octrooiwetgeving op de industrie behoeft thans wel niet meer te worden aangetoond; men zou er niet over denken, nieuwe bedrijven te stichten of bestaande bedrijven op moderne methodes in te richten, wanneer men niet zeker was, door de bescherming van het product een vergoeding van de stichtingskosten te mogen verwachten. Alleen wanneer die bescherming mogelijk is, waagt men ook de

grootte uitgaven aan wetenschappelijk onderzoek, laboratoria en proefnemingen, die de basis vormen van elk modern bedrijf en het economisch weerbaar maken, doordat het zich, in een bepaalde richting gespecialiseerd, een voorsprong op andere kan verschaffen.

Dat ons land een industrieland is geworden, moge velen nog vreemd in de ooren klinken — in werkelijkheid zijn wij op dit punt volkomen op een lijn met het bedrijvige Duitschland te stellen. In 1920 waren 38 pCt. van onze arbeiders in de industrie werkzaam, in 1925 bedroeg dit percentage voor Duitschland 40. Vermoedelijk zal de pas gehouden volkstelling uitwijzen, dat wij Duitschland thans hebben ingehaald.

Overigens getuigen de nog jonge inheemsche bedrijven, als de Koninklijke Nederlandsche Hoogovens, de Kunstzijdefabrieken, Philips in Eindhoven of de Staatsmijnen — om er maar eenige te noemen — ervoor, dat wij op het punt van industriële bedrijven van het buitenland niets meer te leeren hebben. Een ontwikkeling van onze octrooipolitiek kan dan ook alleen daartoe leiden, dat vindingen, die in ons land worden gedaan en in octrooien worden vastgelegd, als een soort pasmunt, zoo niet als een wapen kunnen worden gebruikt in het verkeer met buitenlandsche ondernemingen op hetzelfde gebied.

S. VAN HOOGSTRATEN.

Den Haag, 19-2-'31.

FRANSCHES OORLOGSSCHULDEN AAN ENGELAND.

Omstreeks het midden van het vorige jaar heeft de Britsche regeering een zeer netelig vraagstuk te Parijs te berde gebracht: De vraag, of de frs. 1.641.109.100,— aan Fransche „rentes”, die van November 1915 tot November 1918 in Engeland geplaatst werden, betaalbaar zijn in goud dan wel in de na den oorlog gereduceerde goudwaarde van den franc.

De kort geleden gepubliceerde correspondentie tusschen de beide regeeringen, bijeengebracht in een Witboek, werpt een zeer belangwekkend licht op de financiële opvattingen die in de twee landen gangbaar zijn, en die blijken, principiëel van geheel verschillenden aard te zijn. Het kan voor de lezers van dit weekblad der moeite waard zijn van den stand van het vraagstuk, aan de hand van bovengenoemd Witboek, kennis te nemen.

Gedurende, en dadelijk na den oorlog, werden de volgende Fransche leeningen in Engeland geplaatst:

Nov. 1915	frs. 602.426.400	5 %	tot d. koers v. £ 3.4.0 p. 100
Oct. 1916	„ 450.709.800	5 „ „ „	„ „ „ 3.4.6 „ 100 „
Nov. 1917	„ 69.672.900	4 „ „ „	„ „ „ 2.10.6 „ 100 „
Nov. 1918	„ 520.000.000	4 „ „ „	„ „ „ „ „ 13.12.4 „ 500 „

De totale opbrengst, in Engeland, was ongeveer £ 50.000.000,—, maar tot den later gereduceerden en gestabiliseerden koers van den franc bedraagt de tegenwoordige waarde van het totaal van frs. 1.641.109.000,— nog slechts £ 13.500.000 en aldus lijden de Britsche beleggers een verlies van pl.m. £ 26.900.000.

De Britsche regeering merkt weliswaar op, dat deze oorlogsschulden geplaatst werden, niet als gewone commerciële operaties, maar met de bedoeling, Frankrijk bij te staan in zijne moeilijkheden, en dat zij er destijds in toestemde, de leeningen te Londen aan de markt te brengen, zelfs op gevaar af van mindere inschrijvingen op nationaal-Britsche leeningen; maar nu zij heeft vernomen, dat de Fransche regeering deze leeningen op denzelfden voet wenschte te behandelen als die welke zij in Frankrijk-zelf heeft geplaatst bij hare eigene onderdanen, d.w.z. dat zij evenals de laatstgenoemde onderhevig zijn aan de depreciatie van den franc, brengt zij in herinnering, dat toen de leeningen in Engeland geplaatst werden, de Bank of England dezelve uitgaf tegen sterlingwaarde (zie bovenstaande lijst, waaruit blijkt, dat die waarde reeds ver stond beneden de vroegere goud-

pari waarde van den franc ad frs. 25) en dat Frankrijk geen franken, maar ponden sterling ontving. Hierbij moge worden aangeteekend, dat de onfortuinlijke Engelsche houders er thans de eigen regeering en de Bank een verwijt van maken, hen tot inschrijving te hebben overgehaald. Dat is niet geheel ten onrechte, want al luiden de stukken in francs, bij de uitgifte werd de tegenwaarde in ponden expreselijk vermeld, en de leening werd sterk bij het Engelsche publiek aanbevolen.

De Engelsche regeering doet verder uitkomen, dat de depreciatie van den franc zekere compensaties verschafte aan de Fransche houders, als Fransche staatsburgers, ten eerste wegens de gereduceerde kosten van levensonderhoud, en ook omdat door de depreciatie de belastingen verminderden. Hierbij moge worden opgemerkt, dat de Fransche staatsschuld, door de devaluatie, plotseling tot op één vijfde gereduceerd werd. De geschiedenis der Fransche staatsfinanciën toont aan, dat de financiën der burgers veelal bij die van den staat ten achter zijn gesteld. De depreciatie van den franc na den wereldoorlog is dan ook geen nieuw feit in Frankrijks financiële geschiedenis. De geschiedenis der assignaten na 1796 is daarvan wel het sterkst sprekende voorbeeld. Ook heeft Frankrijk steeds het systeem der „rentes perpetuelles” gevolgd, waarbij nooit werd afgelost.

Trouwens in Frankrijk worden de staatsfinanciën op een geheel andere wijze bestuurd dan elders. Hoewel er in Frankrijk tijdens en na den oorlog enorme oorlogswinsten behaald zijn, is men nooit, gelijk in tal van andere landen, tot het heffen van oorlogswinstbelasting overgegaan. Dat is een *directe* belasting; en directe belastingen, zooals inkomsten-, vermogens- en successiebelastingen zijn er nooit populair geweest. Bij een zoo onvoldoend systeem van belastingheffing is staatsbankroet in den een of anderen vorm veelal de eenige uitweg. Men heeft gekozen den vorm van devalorisatie van den franc.

De Britsche regeering wijst er verder op, dat Frankrijk, in gevallen waarin het buitenland francs schuldig was, in talrijke gevallen heeft aangedrongen op betaling in goud of op goud-basis volgens de heerschende koersen, toen de schulden werden aangegaan. Uit een der vele beschikbare voorbeelden citeert zij het geval van het spoorwegvervoer van Britsche troepen in Frankrijk tijdens den oorlog. In April 1925 reclameerde Frankrijk voor dat vervoer frs. 315.400.000. Tot den toen vigeerenden koers ad frs. 92,40 per £ Stg. zou het equivalent daarvan zijn geweest: £ 3.413.000, maar Frankrijk vroeg en verkreeg £ 11.670.000, zoodat de Republiek £ 8.250.000 voordeel genoot.

Hierbij moge worden opgemerkt, dat terwijl aan Frankrijk in Engeland en de Ver. Staten enorme prijzen in rekening werden gebracht voor allerlei benodigdheden, de Republiek aan de Engelsche en Amerikaansche legers ook groote kosten in rekening bracht voor leveranties, huur van terreinen enz. Terwijl echter die kosten betaald werden aan Frankrijk, leende dit land van de Amerikaansche en Engelsche regeeringen groote sommen, en van de van particulieren geleende frs. 1.641.109.100 wordt slechts één vijfde betaald.

Ook herinnert de Engelsche regeering er Frankrijk aan, dat bij de onderhandelingen omtrent de schulden van Griekenland, Roemenië en Joego-Slavië, die in Fransche francs luiden, de Republiek op betaling in *gouden* francs had aangedrongen, en dat het moeilijk zou zijn, er de Engelsche houders der Fransche schuldbrieven van te overtuigen dat een beginsel, hetwelk Frankrijk zelf in toepassing had gebracht voor bedragen die het buitenland aan de Republiek schuldig was, niet zou gelden voor bedragen die zij van het buitenland had geleend.

Tegenover deze argumenten doet de Fransche regeering o.a. het volgende uitkomen:

De regeering der Republiek constateert dat de leeningen oorspronkelijk, evenals die welke in Frankrijk zelf werden geplaatst, in francs luidden, zonder eenige bepaling aangaande terugbetaling op goudbasis, en dat de Engelsche inschrijvers, evenals de Fransche, waren geïnspireerd door gelijke hoogstaande motieven. Klunne bedoeling was, Frankrijk te helpen bij het voeren van den gemeenschappelijken oorlog. Ook wisten zij dat zij een zeker risico liepen en dat de franc, wegens de omstandigheden, niet tegen goud inwisselbaar was, terwijl het hun verder bekend was, dat de leeningen waren gesloten voor de betaling van leveranties door Engelsche nijverheid en handel aan Frankrijk gedaan, en daarom in £ sterling werden voldaan.

Wat het voordeel van de depreciatie van den franc voor Fransche houders van staatspapieren betreft, die depreciatie is in het nadeel dier houders, niet alleen wat staatsfondsen betreft, maar ook t.o.v. alle betalingen die personen of de staat hem schuldig waren. Daardoor zijn de betreuvenswaardige, en maar al te bekende sociale verschuivingen in Frankrijk ontstaan.

Met betrekking tot de schulden van de drie genoemde Oost-Europeesche landen wijst de Fransche regeering er op dat zij haar gezichtspunt heeft gewijzigd toen zij op de Haagsche Conferenties de slot-overeenkomsten met die landen tot stand hielp brengen, aan welke trouwens de gelden door Frankrijk en Engeland gezamenlijk versterkt waren.

Zij heeft de overtuiging dat zij tijdens den oorlog alle Fransche hulpbronnen heeft aangewend voor het gemeenschappelijke doel, en dat zij sedert 1926 veel moeite heeft gedaan om de waarde der schuldbrieven te verbeteren, waarvan de Britsche houders in dezelfde mate als de Fransche geprofiteerd hebben. Zij wijst dus het verzoek van de hand.

In haar wederwoord houdt de Engelsche regeering aan haar standpunt vast, en stelt voor, het geschil aan arbitrage te onderwerpen, maar ook dit voorstel heeft Frankrijk niet aanvaard, hoofdzakelijk uit hoofde van de overweging dat de financiële politiek van de Republiek niet kon worden afhankelijk gemaakt van het vonnis van een arbiter. De staat van zaken, waaronder de Fransche zoowel als de Britsche houders der schuldbrieven te lijden hebben, is van een algemeen karakter, waarbij het Fransche volk zich ten slotte heeft moeten neerleggen, en waarmede met de hervorming van het muntwezen, deszelfs stabiliteit verzekerd is.

Men zal met dezen afloop van het geschil in Engeland des te minder tevreden zijn, naarmate het in Engeland gevolgde systeem van deflatie een medaille met een ernstige keerzijde blijkt te zijn, de Fransche financiën gunstig bij die van Engeland afsteken, Frankrijks exporten minder dan Engelsche onder de malaise te lijden hebben, en Frankrijk reusachtige bedragen aan goud tot zich heeft getrokken¹⁾.

5 Februari 1931.

H. DUNLOP.

¹⁾ Wat de schulden van den Franschen staat aan den Engelschen staat betreft, is het niet onbelangrijk, kennis te nemen van hetgeen daarover op 19 Februari II. in het Lagerhuis gezegd werd. Het conservatieve lid Hannon vroeg op dien dag naar het origineele bedrag van Frankrijks regeeringsschuld aan Engeland bij het einde van den oorlog, waarop Snowden antwoordde, dat dit £ 600.000.000 bedroeg, welk bedrag op den datum waarop de schuld werd gefundeerd, nl. op 12 Juli 1926, was gereduceerd op £ 227.000.000, wanneer men de annuïteiten à 5 pCt. per jaar kapitaliseerde. Op die basis was 62 pCt. van de schuld kwijtgescholden, voegde Snowden erbij.

Wanneer men deze vrijgevigheid in aanmerking neemt, en de heel wat minder coulante houding van de Vereenigde Staten bij het Baldwin-Agreement t.o.v. Engeland, dan is het niet verwonderlijk, dat Snowden enkele dagen geleden in zijne bekende redevoering in het Lagerhuis den zeer ernstigen toestand der Britsche Financiën in het licht stelde. Uit die rede bleek wel, dat hij geen kans zag voor de Arbeiderspartij alleen, om het vraagstuk op te lossen, al zeide hij dat ook niet met zooveel woorden.

De toestand is voor Engeland zeer veel ernstiger ge-

BESCHOUWINGEN OVER KOLEN.

II. (Slot.)

Onze vaste Kolenmedewerker schrijft ons:

Zoo zien wij dus uit de in het vorige artikel genoemde cijfers en feiten, dat 1930 een slecht jaar geweest is voor de kolenindustrie. Bij het vergelijken van meerdere jaren blijkt 1929 een bij uitzondering gunstig jaar geweest te zijn. Een goede industrieele conjunctuur en een strenge winter vielen toen samen. Mocht evenwel de algemeene economische depressie eindigen dan zal dat wel verbetering brengen voor de kolenindustrie, maar daardoor worden haar eigen moeilijkheden nog niet opgelost. Geven wij deze nog in enkele trekken aan.

Wordt bij de bestudeering der oorzaken van de algemeene depressie steeds in de eerste plaats de oorlog genoemd, op de kolenindustrie heeft de oorlog grooten invloed gehad, zoodanig zelfs, dat men de jaren na den oorlog wel een geheel nieuwe periode in de geschiedenis van deze industrie noemen kan. Bij de beschouwing van de situatie van heden mag men niet vergeten, dat er een grondige wijziging is gekomen in de vraag en het aanbod van kolen. Oorspronkelijk kon de nog jonge kolenindustrie zich vrij ontwikkelen en wel in een tijd van toenemende industrialisatie en veelal groote industrieele bedrijvigheid. De wereldvraag naar kolen nam voortdurend toe, met zich brengend toenemende activiteit in de kolenindustrie. De periode, waarin de kolen de bijna eenige bron van energie waren. Zij waren overvloedig en goedkoop, doch de vraag en de prijzen waren van dien aard, dat steeds meerdere mijnen werden aangelegd. De productie steeg, ongeveer gelijken tred houdend met de toename der vraag; een stijging van 4 pCt. per jaar. Gedurende den oorlog werden die landen, die hun behoeften in het buitenland plachten te dekken, genoodzaakt hun eigen bronnen van energie intensief te gaan exploiteeren of andere middelen ter vervanging van kolen tot ontwikkeling te brengen. De productie van Nederland nam sinds 1913 toe met meer dan 600 pCt. De prijzen stegen vervolgens (in 1919 en 1920 tot ongekende hoogte), wat voor de producenten rijke winsten opleverde, doch voor de consumenten aanleiding was om met behulp der snel vooruitgaande techniek met steeds grooter intensiteit te streven naar bezuiniging van hun kolenverbruik. Zoo zien wij geweldige toename in het gebruik van andere bronnen van energie (water, olie, electriciteit) en het wetenschappelijk bezuinigen in het kolenverbruik (rationalisatie van het warmtegebruik, het stoken van afval). Het aantal olie in plaats van kolen gebruikende schepen is binnen 10 jaar toegenomen van 33,8 pCt. tot 65,5 pCt. Resultaat van dit alles is voor heden, dat de vraag naar kolen de laatste 15 jaar slechts gestegen is met een even groot percentage als voor den oorlog de stijging van 1 jaar, nl. 4 pCt., terwijl de algemeene voortbrenging, d.w.z. van alle artikelen, die andere industrieën voortbrachten, toenam met minstens 20 pCt. De toestand is nu, dat de kolenindustrie beschikt over een productiecapaciteit, die veel te groot is in verhouding met de vraag naar kolen, terwijl deze vraag de laatste jaren vrijwel niet toenam en gezien de moderne technische ontwikkeling met haar voortschrijdende resultaten met het gebruik van andere bronnen van energie, ook in de toekomst

worden na de reusachtige prijsdaling van den laatsten tijd. Het heeft destijds, toen Engeland het Pond Sterling op goudwaarde stabiliseerde, niet ontbroken aan stemmen, die daartegen waarschuwden. Eenige jaren lang, toen rubber duur was, kon Engeland de V. S. in rubber betalen, thans wordt goud over den Oceaan gezonden. En nu de koopkracht van het goud zoo geweldig is gestegen, drukt ook Englands goudschuld zeer veel zwaarder dan tevoren.

Reeds gaan er stemmen op, die langs wetgevenden weg de vermindering van alle renten, salarissen en loonen met 10 pCt. eischen, en tal van maatregelen van dien aard worden voorgesteld. Hoe Engeland zich redt, zal de naaste toekomst ons doen zien.

geen stijging van beteekenis meer te wachten geeft, zeker niet meer zooals dit voor den oorlog was. Telkens als de prijzen stijgen boven een zeker punt, tengevolge van plotselinge toename in de vraag, door betere conjunctuur of door productievermindering in een bepaald gebied, tengevolge van een uit een loonconflict voortkomende staking of andere moeilijkheden, ziet men de kolenindustrie in staat de gevraagde hoeveelheden gemakkelijk te produceeren tengevolge van het groote onmiddellijk beschikbare overschot aan productiecapaciteit. Toen in 1926 de productie in Engeland verminderde met 119 millioen ton, daalde de wereldproductie met slechts 2,3 millioen ton. In geval van stilstand in de productie van een der landen in Europa is Amerika ruim in staat het tekort aan te vullen. Gevolg hiervan is, dat eventueele verbetering in de vraag niet gepaard gaat met belangrijke verhoogingen in den prijs, terwijl deze verhoogingen, indien ze er zijn, slechts zeer korten tijd kunnen duren en dat iedere vermindering der vraag een crisis met zich brengt.

Kolen beïnvloeden als voornaamste bron van energie de resultaten van andere industrieën en zijn als bron van warmte een eerste levensbehoefte van den mensch. Een stabiele kolenindustrie is van groot belang voor de producenten, consumenten en ook voor de arbeiders. Het wel en wee dezer industrie wordt hiermede een algemeen belang, waarmede tevens gegeven is, dat zij bij uitnemendheid gepreëdisponeerd is politieke belangstelling tot zich te trekken. Zoo zien wij, dat de kolenindustrie een weinig stabiele industrie is geworden na den oorlog, met zware concurrentie en dat allerwege de Regeeringen maatregelen nemen tot ondersteuning der nationale industrie.

De zware concurrentie leidt tot drukken der productiekosten, hetgeen mogelijk is door rationalisatie der productie en der organisatie en vermindering der arbeidskosten.

Rationalisatie der productie heeft in sommige landen een buitengewone hoogte bereikt. In het Ruhrgebied werd in 1913 slechts 2,2 pCt. der productie machinaal gedolven, heden is dit ongeveer 90 pCt. De productie per man per dag gaat tot 1.471 KG. In Polen gaat dit cijfer tot 1.268 KG. en 1.378 KG. en in Nederland tot ruim 1.380 KG. In Engeland echter, waar het gemiddelde percentage der machinaal gedolven productie slechts 30 pCt. is, werd in 1913 1.031 KG. per man per dag bereikt en in 1928 nog geen 1.116 KG. Het voor rationalisatie benodigde kapitaal valt niet gemakkelijk te verkrijgen voor een industrie, wier positie ongunstiger is geworden; bovendien doet de wet der verminderende meeropbrengsten in het bijzonder in de kolenindustrie haar werking terdege gelden. Denken wij hierbij ook aan de steeds grooter wordende transportkosten onder den grond naarmate dieper moet worden gedolven. Tenslotte geeft rationalisatie geen oplossing van het kolenprobleem, daar de slechte verhouding tusschen vraag en productiecapaciteit hierdoor niet wordt verbeterd.

De vermindering der arbeidskosten, door verlaging der loonen of verlenging van den arbeidsdag is als middel tot verhooging der Konkurrentzfähigkeit zeer doeltreffend, voorzover het oogenblikkelijk uitwerking heeft. Bovendien de handenarbeid blijft toch, niettegenstaande de groote mechaniseering, een zeer groote factor in de kolenindustrie. Het kolenprobleem is voor het grootste deel een arbeidsprobleem. De arbeidskosten nl. maken meer dan 50 pCt. der productiekosten uit, zelfs bij de meest gerationaliseerde bedrijven. De weinig stabiele industrie veroorzaakt met de telkens optredende crisis loonconflicten en werkloosheid. Het aantal der in deze industrie betrokken arbeiders is zeer groot en de omstandigheden, waaronder zij werken zijn grootendeels ongunstig en voor de arbeidsvraagde belemmerend, waardoor zoozeer sociaal-ethische factoren op den voorgrond treden met hun politiek agitatorische waarden. De be-

vrediging der maatschappelijke behoeften der arbeiders bracht, nadat tengevolge van en na den oorlog hun positie in het politieke leven zoozeer versterkt was, de kolenindustrie in geheel andere omstandigheden en leidde tot principiële wijziging in haar organisatie in de grootste productielanden, nl. van vrije organisatie van onafhankelijke ondernemers tot een door den wetgever opgelegde gebondenheid. Zoo ontstond in Duitschland onder den oorspronkelijken wensch der revolutie de industrie te socialiseeren, het huidige systeem van Zwangssyndizierung met instelling van een Reichskohlenverband, Reichskohlenrat en Reichskohlenkommissar en de beslissende invloed van Reichswirtschaftsminister en Reichsarbeitsminister.

In Engeland bracht dit afgelopen jaar de eisch der arbeiders tot invoering van den 7-urigen arbeidsdag het stadium van wettelijk gebonden organisatie. De verkorting van den arbeidsdag was een der belangrijkste verkiezingsleuzen, die de Labour Party tenslotte aan de Regeering bracht en het resultaat van deze politieke overwinning is de wet van 1 Augustus 1930, die naast de verkorting van den arbeidsdag een geheele reorganisatie der kolenindustrie geeft. Aangezien het economische leven met zijn eigen wetten op eigen wijze reageert en wat politiek mogelijk is niet steeds economisch mogelijk is en aangezien de Konkurrentzfähigkeit der Engelsche kolenindustrie zich alleen handhaven kan bij verhooging der arbeidskosten door een even groote vermindering der overige productiekosten, zoekt de wet de oplossing in een reorganisatie. De moeilijkheden bij de invoering der wet demonstreerden nogmaals het conflict. De reorganisatie der wet sluit zich aan bij de ontwikkeling der industrie der laatste jaren. Reeds in 1928 werden verschillende Schemes ingesteld. De moeilijkheden om tot gemeenschappelijke rationalisatie der organisatie te geraken liggen in de uiteenlopende belangen der producenten tengevolge van verschillen in de omstandigheden der diverse mijnen, verschil in aard en soort en diepte der kolen, afstand van verbruiksgebieden enz. en tenslotte bovenal in productiekosten.

Onderstaande cijfers volgens gegevens van het Mines Department voor het laatste kwartaal 1928 demonstreeren de verschillen:

	productie kosten netto p. t.	loonen per man per dag	productie per man per dag
	sh. d.	sh. d.	cwt.
Schotland	12/11.71	9/2.44	23.54
Northumberland	12/1.89	7/3.95	21.84
S. Wales en Monmouth.	15/7.53	9/7.23	20.04
Durham	13/0.07	7/11.71	21.59
Yorkshire	13/11.58	9/11.94	22.33
Lancs., Cheshire en N. Staff. .	18/6.10	9/3.17	16.73

Hoe dit ook zij, tenslotte kunnen de middelen tot verhooging der Konkurrentzfähigkeit, vermindering der loonen en verlenging van den arbeidsdag, wel voor een bepaalde industrie voordeelen afwerpen, voorzover deze in den concurrentiestrijd daardoor versterkt wordt, doch deze middelen zijn geenszins een oplossing van het kolenprobleem, daar zij slechts resultaat opleveren zolang elders deze middelen niet konden worden doorgevoerd en zij niet de strekking hebben de vraag in het algemeen te vermeerdereen, aangezien schommelingen in den prijs in het algemeen in de kolenindustrie weinig invloed hebben op de vraag voorzover het korte periodes betreft en bovenal daar genoemde middelen het surplus aan productiecapaciteit niet verminderen.

In dit licht bezien zal het vooral interessant zijn de uitwerking in Engeland te volgen van het tweede deel der wet betreffende de fusies der mijnen, welk deel op aandringen der Liberalen in de wet werd ingelascht. Voor de economische vermindering der te groote productiecapaciteit is het niet voldoende de productie te regelen en te beperken, maar moet dit op zoodanige wijze geschieden, dat de mijnen met het

slechtste rendement het eerst worden uitgeschakeld. De gedwongen samenwerking mag dus geen aanleiding zijn, dat de moderne meest economisch werkende mijnen ten voordeele van de slechte worden beperkt. Op dit gebied is van het middel van fusie wel wat te verwachten, al is het te vreezen, dat de zeer vele praktische moeilijkheden voorshands de resultaten niet groot zullen doen zijn, al bepaalt de wet, dat tot fusies eventueel kan worden gedwongen. Vermelden wij hier, dat omstreeks October de mijnneigenaars van Lancashire en Cheshire besloten tot algeheele fusie van hun belangen over te gaan. Een der eerste gevolgen van de belangengemeenschap zal sluiting zijn van ongeveer 20 mijnen, die haar kosten niet meer goed maken. Men schat, dat door deze fusie een vermindering van productie- en administratiekosten zal kunnen worden verkregen van ongeveer 1/- per ton geproduceerde kolen.

De wijze van toekenning der quota geschiedt door het als normaal aannemen van een productie gedurende een periode in het verleden, die als basis dient tot vaststelling van een standaard tonnage voor districten en mijnen. Van deze tonnage krijgen de mijnen een uniform percentage te produceeren. Volgens de bepalingen der wet moet bij de vaststelling van dit standaard-tonnage rekening gehouden worden met de efficiëncy der mijnen. Het toekennen van productiequota, welk systeem ook in Duitschland wordt toegepast, is een middel tot vermindering der productie, doch niet ter vermindering van de productiecapaciteit, noch ter vermeerdering van de vraag en in zoverre ook geen oplossing van het kolenprobleem.

Het ligt in de bedoeling der Engelsche mijnwet de productie aan te passen aan de vermoedelijke vraag en niet haar verder te beperken. De gedwongen organisatie draagt, waar zij allen aaneensluit, een monopolistisch karakter. Hiertegenover stelt de wet de controle van den Board of Trade en bovendien commissies, waarin consumenten vertegenwoordigd zijn. Het Central Council en de District Councils bestaan uit mijnneigenaars, die dus de productie en de minimumprijzen vaststellen, waardoor de mogelijkheid ontstaat, dat zij in het binnenland door beperking der productie hooge prijzen gaan maken. Hiertegen geeft de wet eenige waarborgen door ook aan consumenten invloed te geven in volgens de wet georganiseerde commissies. Hiermede is evenwel tevens de kiem tot ontstaan van maximumprijzen gegeven, temeer als men denkt aan de politieke invloeden, waaraan de kolenindustrie bijzonderlijk onderworpen is. In Duitschland werd bij de instelling der Zwangssyndicering en de reorganisatie der kolenindustrie aan de belangen der consumenten groote plaats ingeruimd in de Reichskohlenrat, terwijl den Wirtschaftsminister op grond van het algemeen belang beslissende invloed op den prijs werd gegeven. Naar aanleiding der kolennood vlak na den oorlog en de inflatie en onder den invloed van politieke stroomingen werd de prijs aldaar gedurende jaren vastgesteld op een niveau, dat meer de consumenten dan de producenten beschermde. Gevolg hiervan is geweest, dat het onmogelijk werd om voldoende afschrijvingen te doen en dat het tevens onmogelijk gemaakt werd uit een hoogconjunctuur belangrijke winsten te putten. De voordeelen in Duitschland, behaald uit de Engelsche mijnwerkersstaking, waren geenszins evenredig aan de geboden kans. Mag hiervoor op zichzelf iets te zeggen zijn, men moet niet vergeten, dat de laatste jaren, zooals we zagen, slechts voor een bepaald land de mogelijkheid bestaat tot maken van groote winsten bij een crisis in een concurrerend land en dat gezien de te groote productiecapaciteit, deze mogelijkheden zich slechts gedurende korten tijd zullen voordoen, zoodat daardoor van het maken van reserves, die zoo noodzakelijk zijn voor een komende crisis, niet veel komt. Men wenscht in alle geval, dat de kolenindustrie op eigen beenen staat en geen hulp van staatswege be-

hoëft. Zeer gemakkelijk kunnen maximumprijzen onder politieke invloed ertoe leiden de kolenindustrie te verzwakken. In Duitschland heeft men dit ingezien en laat men de Syndikaten de laatste jaren meer vrijheid. Overigens onvoldoende waardeering van den prijs in zijn verrijnde functie als reguleator en compas van het economisch leven brengt steeds bezwaren. Wat de minimumprijzen betreft willen wij hier slechts opmerken, speciaal in verband met Englands export, dat in den handel niemands positie ooit versterkt werd, doordat zijn concurrent zijn laagste notering wist. Tenslotte zal in Engeland er alles van afhangen hoe de wet wordt uitgevoerd, terwijl de concurrentie uit het buitenland economische grenzen stelt aan de prijspolitiek der mijnneigenaars, zoolang tenminste geen invoerbelemmeringen bestaan. Indien de verzoeningscommissie erin geslaagd is een blijvende oplossing te vinden voor het arbeidsvraagstuk, zal nu eindelijk voor Engeland de toestand van onzekerheid een einde nemen, die zoolang een groote belemmering was in het zakenleven, vooral in den export, waar zij in het bijzonder alle forward business zoozeer belemmerde.

De te groote productiecapaciteit maakt internationale samenwerking als eenige oplossing van het kolenprobleem noodzakelijk. De ontwikkeling der kolenindustrie tot nationale eenheden vergroot de mogelijkheid om tot samenwerking te geraken. En de toestand, geschapen door de nationalistische maatregelen der diverse Regeeringen, door de concurrentie op de internationale markt en door de maatregelen ter ondersteuning van den export ten koste van het binnenland, waardoor landen zonder kolenindustrie er beter aan toe zijn dan landen, die wel kolen produceeren, is een prikkel tot samenwerking. Resultaten op dit gebied werden evenwel nog niet gezien. De overeenkomst tusschen belangrijke Engelsche producenten en Polen betreffende de Scandinavische markten in 1929 gesloten was weinig succesvol. De pogingen om te komen tot samenwerking betreffende de Scandinavische markt van cokesproducenten in Engeland en Duitschland faalden tengevolge van de weigering van eenige Engelsche producenten. De reizen van den Engelschen minister Shinwell naar Scandinavië, naar Berlijn en naar Polen leverden geen practische resultaten op. En wat we van den Volkenbond te wachten hebben leert ons de economische conferentie. Het eenige gunstige van het afgelopen jaar is, dat de reorganisatie der Engelsche kolenindustrie de kans op internationale samenwerking verbeterd en dat wellicht de slechte toestand der industrie in 1930 aanleiding is tot grootere bereidwilligheid op dit gebied.

Eindigen wij onze beschouwingen over het kolenprobleem met het memoreeren van de voor de kolenindustrie zoo belangrijke proeven met het stoken van poedekolen aan boord van schepen, waarin wellicht in de toekomst een mogelijkheid van vermeerdering der vraag naar kolen ligt. Voor het afgelopen jaar evenwel op dit gebied geen nieuws. Op kalme wijze worden hier en daar en vooral in Engeland proeven gemaakt, doch nieuwe resultaten zijn nog niet bekend gemaakt. Bevoegde beoordeelaars hebben de totdusver bekend gemaakte resultaten met veel twijfel ontvangen en het schijnt alles niet zoo rooskleurig te zijn als de bouwers van de installaties willen doen gelooven. Het wachten is dus nu in reeders- en kolenkringen op de uitkomsten van de nieuwe proeven en tot zoo lang dient elk oordeel opgeschort te worden.

NOGMAALS: DE ROTTERDAMSCHER HAVENTARIEVEN.

Nu sedert het bijna historisch oogenblik, dat in den Rotterdamschen Raad de toezegging werd gedaan de haventarieven, opnieuw aan een onderzoek te onderwerpen, ruim twee maanden zijn verlopen, zonder dat naar buiten iets van nadere voorstellen is gebleken en de geruchten steeds luider worden, dat een verlaging niet zal worden ingevoerd, is het wenschelijk nog-

maals deze kwestie, ofschoon reeds zoo dikwijls besproken, aan de orde te stellen.

De tegenstanders van een tariefverlaging hebben het voordeel van een aantal onzekere factoren. De wijze van financiering van de haven maakt een rentabiliteitsberekening volkomen onmogelijk en schept daardoor een onzekerheid omtrent de te volgen gedragslijn, welke aan het behoudend element ten goede komt. Daarnaast kunnen de tegenstanders wijzen op het feit, dat niet bewezen is, dat een verlaging van havengeld een vermeerdering van het scheepsverkeer zal medebrengen. Inderdaad is dit niet wiskundig aanwijsbaar: Op dezelfde gronden zou men zich evenwel in een particulier bedrijf kunnen verzetten tegen alle uitgaven voor reclame, welke geen zekerheid biedt, dat de clientèle vergroot wordt, of tegen prijsverlaging van het vervaardigd artikel, waardoor niet met stelligheid een vergroote omzet wordt teweeggebracht.

Wat de havengelden betreft, moge er op worden gewezen, dat deze kosten zuiver ten laste komen van de reederij, d.w.z. van een bedrijf, dat onder de huidige depressie wel zeer zwaar gebukt gaat. Verbetering is hier voorshands niet te verwachten, waar het hier behalve om verschijnselen van tijdelijken aard, inherent aan de malaise, ook gaat om toestanden, welke blijvend kunnen zijn. Prof. Helander heeft in zijn bekende boek „Die internationale Schifffahrtskrise und ihre weltwirtschaftliche Bedeutung“ de blijvende oorzaken, zooals beperking van het vervoer van grondstoffen, industrie in het vroeger invoergebied zelve, zeer zuiver en uitvoerig neergelegd en wij kunnen volstaan met naar zijn onderzoek te verwijzen. De reederijen zijn onder deze omstandigheden gedwongen zeer scherp te calculeeren en het is genoegzaam bekend hoe de mogelijkheid van een uiterst kleine besparing van kosten soms tot besluiten van verstrekende beteekenis aanleiding heeft gegeven en terwille van een luttel bedrag met oude relaties gebroken wordt.

Doch zelfs indien men den tegenstanders van een verlaging de meening zou kunnen laten, dat vermeerdering van het scheepsverkeer niet te verwachten is door lagere havengelden, dan blijft nog een argument dat o.i. den doorslag moet geven. Ook al zou niet worden bereikt, dat het havenverkeer toeneemt, dan wordt toch een vermindering tegengegaan. Deze vermindering neemt inderdaad onder de huidige tarieven ernstige vormen aan, wat in de reeds gepubliceerde cijfers voor het scheepsverkeer in de havens van den Nieuwen Waterweg en Rotterdam voor het jaar 1930 niet geheel tot uiting komt, omdat daaruit niet te lezen valt, dat het voornamelijk lijnboten zijn, welke Rotterdam ontvluchten. Dit beteekent dat de geregelde scheepgelegenheid van en naar onze haven, waarvan het stukgoedverkeer afhankelijk is, wordt vermindert. Men kan toch niet blind blijven voor het feit, dat met name de belangrijke reederij W. Wilhelmsen, de Svenska Östasiatiska en de Deensche East Asiatic, de Hamburg-Amerika Linie en de Norddeutscher Lloyd meer en meer hun schepen naar Schiedam dirigeren, ook al is de outillage gering, en dat de Deutsche Levante Linie vele schepen, welke oorspronkelijk voor Rotterdam waren bestemd, hun lading in Amsterdam doet lossen. Het weinige stukgoedverkeer wordt hiermede nog vermindert.

Dit treft niet alleen de beperkte groep directe belanghebbenden in de havenstad. Ontleedt men een scheepsrekening, dan blijkt deze in hoofdzaak te bestaan uit vergoeding voor arbeidsprestatie's. De stuwadoorskosten, reparatiekosten e.d. vertegenwoordigen bijna geheel arbeidsloon en de Scheepvaart Vereniging Zuid wees dan ook in haar adres aan den Gemeenteraad van 5 Januari 1931 zeer terecht op het geringere aantal gewerkte taken over 1930, hetgeen voor den havenarbeider alleen een loonderving van rond f 2.500.000,— beteekende. Waar bij de bela-

ding of lossing van schepen in Schiedam tot dusver in hoofdzaak Rotterdamsche arbeiders zijn gebruikt, komt de verschuiving van verkeer nog niet geheel in een verlaging van inkomsten te Rotterdam tot uiting. De vraag mag echter o.i. worden gesteld of hier op den duur niet ter besparing van vaarloonen en onvermijdelijk tijdverlies Schiedamsche arbeiders te werk zullen worden gesteld, wat dan het verlies zal vergrooten.

Waar het arbeidsloon een zoo overwegende factor is in de kosten voor een schip in een haven, vraagt men zich verder af, of niet, wil men de concurrentie tegen de andere wereldhavens kunnen volhouden, tot een verlaging der huidige arbeidsloonen zal moeten worden overgegaan, evenals dit in Hamburg en Antwerpen is geschied. Deze vraag zal dringender worden gesteld, naarmate de havengelden hooger zijn.

Tenslotte nog een opmerking. Hoewel een belangrijke groep in onze stad met kracht en klem op verlaging der havengelden aangedrongen heeft, o.a. bij monde van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, is het merkwaardig hoe weinig hiervan in de publieke opinie tot uiting komt. Terwijl de stad als geheel van de haven meer of minder afhankelijk is en daaraan een groot deel van haar beteekenis ontleent, bestaat slechts in een kleinen kring belangstelling voor de haven en kan ook doorvoering van een dringend noodigen maatregel achterwege blijven, omdat de druk van de publieke opinie zoo gering is. Dat dit voor breede lagen der bevolking van verkeerd begrepen eigenbelang getuigt, behoeft wel niet te worden betoogd. Het is dan ook te hopen, dat hierin wijziging zal komen. Zonder te ontaarden in chauvinisme, moge hier toch wel het voorbeeld van Antwerpen en de Amerikaansche havens wat meer worden nagevolgd, waar de haven zich veel meer in de belangstelling van eigen bevolking mag verheugen dan het in dat opzicht misdeelde Rotterdam.

Dr. J. PH. BACKX.

IS EENE TERMIJNMARKT VOOR SUIKER OP JAVA WENSCHELIJK?

Naar aanleiding van het commentaar van den Heer Weyer in het laatste Nummer van dit tijdschrift op mijne tegen eene termijnmarkt voor Suiker op Java geuite waarschuwing — zie E.-S. B. van 18 Februari jl. — zoude ik het volgende willen opmerken.

De Heer Weyer constateert, dat ik niet twijfel aan de technische uitvoerbaarheid van het plan en dat ik zelfs een levendig verkeer op eene termijnbeurs verwacht. Ik heb echter uitdrukkelijk gezegd: „Wanneer nu de oprichting van eene termijnmarkt op Java *werkelijk* ertoe zoude leiden, dat groote buitenlandse interestenten op deze markt opereeren, hetgeen de schrijver zoo wenschelijk vindt enz.” Daarmede heb ik dus geenszins uitgedrukt, dat ik zelf een levendige termijnomzet verwacht, maar ik wilde alleen de *mogelijkheid* onder het oog zien van buitenlandsche operaties en daarvoor waarschuwen.

De Heer Weyer zegt, dat een levendige handel in een bepaald product voor de plaatselijke producenten van voordeel moet zijn en dat deze stelling geen nader bewijs behoeft. Hiermede zoude ik mij kunnen verleenigen, wanneer het betreft een levendige handel in het product *zelf*, maar niet waar hier sprake is van den papieren handel op eene termijnmarkt in een productieland, waarbij slechts op een klein gedeelte van de contracten het werkelijke *product* geleverd wordt.

Wanneer ik van „prijscontrole” gesproken heb, die de producenten zouden kwijt raken door het oprichten van eene termijnmarkt op Java, waar suikerexporteurs en speculanten ten allen tijde kunnen kopen en verkopen, zoo heb ik niet willen uitdrukken, dat op het oogenblik of in het verleden eene absolute prijscontrole bestaan heeft, want tenslotte hangt de loop der prijzen toch af van de wereldmarkt. Maar

het is een feit, dat de contrôle, die de Javaproductenten op de prijzen in Java tot dusver hebben uitgeoefend, veel verder gaat, dan in andere productielanden, die evenals Java zonder bescherming zijn. Als recent voorbeeld diene de groote prijsinzinking in September jl., die in tegenstelling tot alle andere wereldmarkten op Java geheel ongemerkt is voorbijgegaan. Bij aanwezigheid eener termijnmarkt zouden de prijzen op Java de groote fluctuaties naar beneden in dat tijdperk meegemaakt hebben.

De Heer Weyer is bevreesd, dat als de V.I.S.P. eenmaal uit elkaar gaat, de producenten respectievelijk de Indische handel niet klaar staan voor de gewijzigde omstandigheden. Daarover maak ik mij niet ongerust. Voorloopig bestaat de V.I.S.P. nog, maar al zeggen meerdere leden het lidmaatschap op of wordt de vereeniging tenslotte ontbonden, dan nog verwacht ik, dat verkoopers en koopers op Java zich heel vlug zullen aanpassen bij den gewijzigden toestand en dat dan alles precies zoo kan werken als vóór de oprichting van de V.I.S.P. Daarvoor acht ik dus evenmin eene termijnmarkt voor Java noodzakelijk, waarvoor zooals de Heer Weyer zelf opmerkt, toch ook „koopmansinzicht” van de zijde van verkoopers noodig zal zijn.

Overigens lijkt het mij nutteloos ter verdediging van het door mij ingenomen standpunt nog iets toe te voegen, aangezien alleen de praktisch zoude kunnen bewijzen of mijne ernstige waarschuwing voor eene termijnmarkt of des Heeren Weyer's aanbeveling daarvan juist is. Ik blijf de oprichting eener termijnmarkt voor Suiker op Java een gevaarlijk experiment vinden.

A. VOLZ.

* * *

Naschrift. Voor het voeren van een vruchtbaar debat is het noodzakelijk, dat een grondslag van overeenstemming aanwezig zij. Deze is m.i. weggevallen, nu de Heer Volz het economisch nut van den termijnhandel, door hem „papierhandel” genoemd, ook in abstracto ontkent. Onder dankzegging aan hem voor de aandacht aan mijn artikel besteed, en aan de Redactie voor de ter beschikking gestelde plaatsruimte zie ik derhalve van verdere repliek af.

G. A. P. WEYER.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE CRISIS IN AUSTRALIË.

Prof. Dr. P. Geyl te Londen schrijft ons:

De situatie in Australië levert nu het onderwerp voor dagelijksche telegrammen aan de Engelsche pers, maar de Engelsche lezer vindt haar bijzonder moeilijk te ontwarren, en geen wonder. Het aantal der machts-groepen die er onderling aan het kibbelen zijn, is legio, en men kan niet altijd aanstonds zien wat elk hunner vertegenwoordigt.

De hoofdspelers in het politiek-financiële drama, dat zich thans afspeelt, de officiële spelers om zoo te zeggen, zijn de federale regeering en de bankiers. De bankiers, dat is tenminste een eenheid, die volgen een vaste lijn in algemeene overeenstemming met de raadgevingen van Sir Otto Niemeyer, den deskundige van de Bank van Engeland. Maar de federale regeering is onderhevig aan zooveel verschillende invloeden en staat bloot aan aanvallen van zooveel verschillende kanten, dat het al heel moeilijk te zeggen valt wat haar politiek van den eenen tot den anderen dag zijn zal en nog moeilijker wat haar wenschen waard zijn, hoelang zij het nog maken zal en voor wie zij plaats zal moeten ruimen.

De federale regeering is een Labour-regeering en moet angstvallig acht geven op wat de „caucus” der Arbeiderspartij wil. Maar tot haar verbijstering bestaat er in de partij zelve hopelooze verdeeldheid. Gedurende Scullin's afwezigheid in Londen voor de

Rijksconferentie werden het eerste-ministerschap en financiën waargenomen door zijn collega's Lyons en Fenton, die tot den rechtervleugel behoorden en bereid waren een orthodoxe financiële politiek te voeren, gelijk ook Snowden in Engeland doet: tering naar de nering zetten, crediet overeind houden, enzovoorts. Scullin verklaarde zich met hun beleid hoogelijk ingenomen, maar niet zoodra was hij terug, of hij vond het noodig Theodore, die zijn ambt van minister van financiën geruimen tijd geleden wegens een inmid-dels nog steeds niet opgehelderde beschuldiging van corruptie had moeten neerleggen, als zoodanig te herstellen. Dit werd gedaan om den linkervleugel van de partij, die in hevige verzet tegen de bankiers was gekomen en Lyons om zijn beweerde slaafscheid in het opvolgen van hun wenken bitter doorhaalde, tevreden te stellen. Die extremistische oppositie had zich van één der zes staten van Australië meester gemaakt, en niet van den geringsten, van New-South Wales, nl., waar Lang met een programma van staatsschuldverloochening de verkiezingen won en een kabinet vormde. De federale regeering, die in haar onderhandelingen met de financiers de medewerking der staten behoeft en dus een conferentie van staats-eerste-ministers belegd had, had daarin met Lang veel te stellen, te gevaarlijker omdat hij een beroep deed op de gevoelens van Labour-mannen buiten zijn staat en in den „caucus” zijn aanhangers had. De poging om hem met het herstel van Theodore te sussen, mislukte echter volkomen. Theodore, die een groote reputatie bezit als de knapste financier van de partij, kwam met ingewikkelde plannen voor den dag, die wel de ergeris van de orthodoxe financiers wekten, maar de extremisten geenszins bevredigden. Terwijl Lang dus geenszins de mond gestopt was, had Scullin den rechtervleugel diep beleedigd. Lyons en Fenton traden beiden, hoezeer hij ook trachtte hen daarvan terug te houden, uit-zijn kabinet, dat meteen uitermate zwak kwam te staan.

Aan den eenen kant stelt Theodore zich scherp tegenover Lang (hopend daarmee de bankiers te ver-teederen) en werkt mee om N. S. Wales een nieuwe leening, waartoe de goedkeuring van federale regeering en vereenigde staatsregeeringen noodig is, te weigeren, zoolang het alle gedachte aan repudiatie niet opgegeven heeft. Maar aan den anderen kant is hij zelf met een plan voor den dag gekomen, waar de niet-socialistische staats-eerste-ministers zich nu definitief tegen verklaard hebben en dat alle kans heeft om in het federale parlement te verongelukken; dat het den Senaat zou passeeren, schijnt zelfs uitgesloten, zoodat een politieke crisis, vermoedelijk met nieuwe verkiezingen, voor de deur staat. Het plan is in zijn hoofdlijnen, dat de regeering zou toestemmen in bezuiniging door middel van een loonsverlaging van ambtenaren en werklieden in staatsdienst beneden die, welke volgens de Australische wet binnenkort automatisch als gevolg van de prijsdaling te verwachten was. Daartegenover zal de regeering machtiging vragen om voor £ 24.000.000,— en niet meer! Maar wie zal haar stuiten op het hellend vlak zeggen de critici van rechts — papieren geld uit te geven: inflatie! Het eerste wekt, wat er ook tegenover sta, de woede der extremisten, en men beweert dat Scullin zelf het daaromtrent met Theodore niet eens is. Het tweede is onaannemelijk voor de oppositie, en zelfs voor Lyons en Fenton.

In ieder geval rust de regeering, die dat plan opwerpt, nu op een in drie stukken gescheurde partij. Lyons wordt door velen beschouwd als de toekomstige leider van een meer naar rechts neigende Labour-partij, die misschien samenwerking met de Nationalisten (zoo heet de „burgerpartij” in Australië) niet zou schuwen. Theodore heeft veel van zijn financiersprestige al ingeboet en dan hangt de beschuldiging van corruptie hem nog altijd boven het hoofd. Scullin zit in een uiterst moeilijk parket en zijn zachtste critici

schrijven zijn heenenweergezwak aan zijn slechte gezondheid toe. Lang eindelijk voert onvermoeid een felle agitatie tegen de bankiers en Engeland (waar zooveel van de schuldeischers zitten) en de zwakke broeders, die tegen die machten geen stand hebben gehouden.

De indruk, dien men hier krijgt, is dat, gelijk het zoo dikwijls gaat in omstandigheden van crises, de extreme inzichten over en weer het meeste gehoor vinden. De demagogie, die Lang in N. S. Wales aan het bewind gebracht heeft, zal wel voortgaan indruk op de kiezers te maken. Het klinkt alles zoo eenvoudig. Hij protesteert tegen loonsverlaging, en wie ziet zijn loon graag verlaagd? Hij wijst op de houders van rentebrieven als de schuldigen en tegelijk de mogelijke slachtoffers, en wie wentelt de economische ellende niet graag op zijn buurman af? Daar komt dan nog bij, dat de buurman in dit geval voorgesteld kan worden als de verre, gevoellooze Engelsman. Iedereen geeft nu toe, dat het bezoek van Sir Otto Niemeyer een allerongelukigste manoeuvre geweest is, die schoon spel geeft aan allen, die het nationalistisch gevoel van het Australische publiek tegen de financiële hervormingen in het geweer willen brengen. Lang spreekt met hartstocht van „de overzeesche macht”, die gedurende den oorlog het Australische bloed noodig had en die, daarmee niet verzadigd, thans het Australische geld aftapt. Hij vergelijkt de rentereductie, die Engeland zelf voor zijn oorlogsschuld van de Vereenigde Staten verkregen heeft, en nog veel meer die, welke het aan België, Frankrijk en Italië toegestaan heeft, met de onverbiddelijke 5 pCt., die men van Australië blijft eischen, en al wat men aanvoeren kan omtrent het verschil in den aard van die schulden, zuivere oorlogsschulden en schulden van staat tot staat in het eene geval en grootendeels schulden voor openbare werken en „opening” van het land, aangegaan bij particulieren in het andere, maakt niet zooveel indruk op menschen, die zichzelf bedreigd voelen in hun pensioenen, salarissen en loonen.

Het verzet tegen die houding komt echter niet zoozeer de gematigden in de Arbeiderspartij als de tegenstanders van de Arbeiderspartij ten goede. Onder de „farmers” en onder de bezittende klasse in de steden heerscht een stemming van hevig verzet. Welke van de twee uitersten zich politiek het krachtigst kan doen gevoelen, zou ik niet durven voorspellen. Ook de anti-Labourstemming kan steunen op staten en wel in het

bijzonder op de twee, die nog het meest een agrarisch en onontgonnen karakter hebben, Queensland en West-Australië, samen zoowat de helft van het land in oppervlak, maar dun bevolkt. Daar bestaat al lang het gevoel, dat de federatie van 1900 geheel in het voordeel van de meer geïndustrialiseerde staten als Victoria en N. S. Wales uitgevallen is, dat de federale protectie de jonge landbouwgebieden aan die verre stedelijke gemeenschappen schatplichtig maakt en hun ontwikkeling tegenhoudt. Vooral in West-Australië uitte zich dat in een verlangen naar afscheiding. Daar wordt nu in Queensland ook over gepraat. De financiële narigheden van het Gemeenebest en de maatregelen waartoe zij nopen, of het nu repudiatie dan wel bezuiniging zijn zal, moesten die beweging wel aanwakkeren, en hier is in het warnet van tegenstrijdige belangen en richtingen, dat de Australische politiek nu te zien geeft, nog een onberekenbare factor.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The Economic Journal. — Londen, Juni 1930.

R. Kindersley, British foreign investments in 1928; Prof. C. Hoover, The new economic policy of the Soviet Union; Prof. L. Robbins, The conception of stationary equilibrium; J. R. Hicks, The indeterminateness of wages; R. F. Harrod, Notes on supply; Prof. G. C. Allen, Labour transference and unemployment; L. Le M. Minty, The Agricultural Credits Act, 1928.

De Economist. — Haarlem, Juli—Augustus 1930.

J. Bs. Westerdijk, Over landbouwerises; Prof. Mr. Dr. Ant. van Gijn, De Surinaamsche Bank; Mr. B. Moret, Bank-concentratie in de Vereenigde Staten.

I. dem. — Haarlem, September 1930.

Mr. Johan Baron d'Aulnis de Bourouill †; Dr. F. H. Repelius, Het reparatievraagstuk sedert de invoering van het Dawes-plan; Prof. Dr. Wilh. Röpke, Sozialökonomische Betrachtungen über den abnehmenden Bevölkerungszuwachs.

Journal des Économistes. — Parijs, 15 Juni 1930.

E. Payen, La stabilisation de la piastre indo-chinoise et la baisse du métal-argent; P. Cauboue, L'Évolution des sources de bénéfices des banques de 1925 à 1930; R. J. Pierre, L'Allemagne économique; G. de Nouvion, Les grandes Compagnies de Chemins de

MAANDCIJFERS.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht: (Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs.)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Jaargemiddelde												
1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	268.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	96.6	365.-	428.-	392.4
Maart	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.-	405.7
Mei	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.-	344.4
Juli	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus	145.8	248.3	118.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
September	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	360.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
October	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
November	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.-	329.1
December	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4
Januari 1931	137.2	220.4	110.9	199.-	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.-	280.5
Februari	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1931 f 3.591.712.000 = 100.

7 Januari 103.2 | 21 Januari 102.9 | 4 Febr. 107.6 | 18 Febr. 109.6
14 „ 102.- | 28 „ 105.7 | 11 „ 111.2 | 25 „ 109.2

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

fer en 1929; *H. de Montfort*, La crise agricole en Pologne.

Idem. — Parijs, 15 Juli 1930.

R. Hubert, La nouvelle loi du 30 avril 1930 sur les assurances sociales; *G. de Nouvion*, Les grandes Compagnies de Chemins de fer en 1929 (suite); *M. Carsow*; La réévaluation des bilans en France; *H. Hornbostel*, La théorie de la valeur et la théorie générale de la monnaie; *B. D. L. L. E.*, La Ligue du libre-échange.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Ill.; Aug. 1930.

L. D. Edie and *D. Weaver*, Velocity of bank deposits in England; *J. Viner*, English theories of foreign trade before Adam Smith (concluded); *L. W. Mints*, The elasticity of bank notes; *E. Graue*, The relationship of business activity to agriculture; *L. R. Thomson*, The St. Lawrence navigation and power project: a rejoinder.

Die Kunstseide. — Berlijn, Sept. 1930.

Dr. Hermann Stadlinger, Die Bedeutung der Faserquerschnitte für die Acetatseidenfabrikation (Nachwort); *Dr. W. A. Dyes*, Vorschriften und Vorschläge für die Weiterverarbeitung und Veredlung von Kunstseide (Schluss); Kunstseideprüfungen aus dem Bericht über die Tätigkeit der schweizerischen Versuchsanstalt in St. Gallen pro 1929.

Idem. — Berlijn, October 1930.

bevat o.a.:

Die internationale Chemiker — Coloristen — Taugung in Mailand; *H. Schloemer*, Die Völligkeitsbestimmung von Faserquerschnitten; *Dr. H. Stadlinger*, Beitrag zur Kenntnis der Acetatseiden; *Chas. E. Mullin*, Das Denierometer.

De Naamlooze Vennootschap. — Amsterdam, 15 Juli 1930.

Mr. G. J. Roes, Wettelijke en statutaire machtsverdeling tusschen de aandeelhouders en het bestuur eener N.V. III; *Prof. Dr. J. A. Veraart*, Het vraagstuk der loonsverhoogen III (slot); *J. J. M. H. Nijst*, Het eldorado der Holding Companies; *Drs. J. Brands*, Wettelijke regeling van het Accountantswezen. II; *Prof. Mr. G. Russel*, De Naamlooze Vennootschap in bezit van eigen aandelen is fiscaalrechtelijk een fictie volgens het Reichsfinanzhof; *E. van Hinte*, Verbeteringen in de productiemethoden. I. Oorzaken der rationalisatie.

Idem. — Amsterdam, 15 Aug. 1930.

Mr. G. J. Roes, Wettelijke en statutaire machtsverdeling tusschen de aandeelhouders en het bestuur eener N.V. IV; *Drs. J. G. Stridiron*, Bepaling der Trend-waarde uit de statistiek der verkoopen; *Drs. C. J. van Vessem*, Eenige beschouwingen over de Indische Gouvernementsbedrijven; *Drs. J. Brands*, Wettelijke regeling van het Accountantswezen. III (slot); *E. v. Hinte*, Verbeteringen in de productiemethoden. II. Uitingen van rationalisatie.

Idem. — Amsterdam, 15 Sept. 1930.

Mr. G. J. Roes, Wettelijke en statutaire machtsverdeling tusschen de aandeelhouders en het bestuur eener N.V. V; *J. J. M. H. Nijst*, Kapitaalreductie bij N.V.; *Mr. G. Russel*, Inkomstenbelasting (Körperschaftsteuer) van Deutsche Maatschappijen. Dividenduitkeering bij verlies; *G. M. J. van Roessel Jr.*, Het beroepsrecht, geregeld in art. 15 der Hinderwet; *E. van Hinte*, Verbeteringen in de productiemethoden. III. Gevolgen der rationalisatie.

Political Science Quarterly. — New York, Juni 1930.

J. K. Pollock, Jr.; British party organization; *E. M. Burns*, State pensions and old age dependency in Great Britain; *R. G. Tugwell*, The agricultural policy of France; *J. W. Garner*, The recrudescence of the Monroe doctrine; *K. C. Leebrock*, Recent books on the

Pacific area; *R. L. Schuyler*, Law and accident in history.

Idem. — New York, Sept. 1930.

Th. W. Lamont, The reparations settlement and economic peace in Europe; *J. Ch. Stamp*, Financial aspects of international relations; *E. R. A. Seligman*, Pareto and Pantaleoni: Personal reminiscences of two Italian economists; *Sch. C. Wallace*; Nullification: a process of government; *R. D. Masters*, The relation of International Law to the Law of Germany; *J. W. Gough*, Harrington and contemporary thought; *R. G. Tugwell*, The agricultural policy of France. II.

Zeitschrift für Völkerrecht. — Breslau, Band XV, Heft 3.

Prof. Eagleton; Progress in the codification of the Law of the responsibility of States; Deutsche Materialien zur Haager Völkerrechtskodifikationskonferenz; *Prof. J. Efrehoff*, Eine wünschenswerte Entwicklung des Vergleichsverfahrens; *W. v. Dewall*, Stresemann der Staatsmann; *Dr. Gl. Plasmann*, Das neue internationale Kriegsgefangenen — Recht; *Dr. H. Weinschel*, Willensmängel bei völkerrechtlichen Verträgen; *Dr. W. Becker*, Das Problem der mehrfachen Staatsangehörigkeit mit besonderer Berücksichtigung des Auslandsdeutschtums.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	28 Febr.	23/28 Febr.	16/21 Febr.	9/14 Febr.	24 Febr./1 Maart	25 Febr./2 Maart	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	1 1/16	1-1/16	1-1 1/8	1 1/16-1/4	2 1/16-7/8	4 1/2-9/16	3 1/8-9/16
Prolong.	3/4-1 1/4	3/4-1 1/4	3/4-1 1/4	1-1 1/4	2 1/4-3	4 3/4-5 1/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1 1/2-2	1 1/2-3 1/4	1 1/2-3	2-3 1/2	3 1/2-4 1/2	3 1/2-6	1 3/4-2
Partic. disc.	2 1/2-3 1/2	2 3/8-1 1/16	2 1/2-1 1/16	2 1/2-2 1/16	3 3/8-3 1/4	5 1/4-5 1/16	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	7-8 1/2	3 1/2-8 1/2	3 1/4-6 1/2	3-7	3 1/2-10	5 1/2-10	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	47/8	47/8	47/8	47/8	5 1/8	6 1/8	—
56-90 d...	47/8	47/8	47/8	47/8	5 1/8	6 1/8	2 1/8-1 1/2
Waren-wchsel.	5 1/4-1/2	5 1/4-1/2	5 1/4-3/8	5 1/4-3/8	5 3/4-7/8	6 3/8-1 1/2	—
New York Daggeld)	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	4-3/4	8-10 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	1 5/8	1 5/8	1 1/2-5/8	1 3/8-1/2	3/8	5 1/2	—

1) Koers van 27 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
24 Febr. 1931	2.49 5/16	12.11 3/16	59.26	9.77	34.76 1/2	100
25 " 1931	2.49 3/8	12.11 3/8	59.26	9.77	34.76	100
26 " 1931	2.49 9/16	12.11 1/16	59.25	9.77	34.76 1/2	100
27 " 1931	2.49 5/16	12.11 1/8	59.26	9.77 1/2	34.76 1/2	100
28 " 1931	2.49 3/4	12.11 3/8	59.27 1/2	9.77 1/2	34.77 1/2	100
2 Maart 1931	2.49 3/8	12.11 3/8	59.27	9.77	34.77	100
Laagste d.w. 1)	2.49 3/16	12.10 3/4	59.22	9.76 1/2	34.73	99 7/8
Hoogste d.w. 1)	2.49 13/32	12.11 3/8	59.29	9.77 1/2	34.79	100
23 Febr. 1931	2.49 3/8	12.10 3/4	59.23 1/2	9.77	34.76	100
16 " 1931	2.49 1/4	12.10 9/8	59.22 1/2	9.75 1/2	34.71 1/2	99 1/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
24 Febr. 1931	48.04 1/2	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05	26.67 1/2
25 " 1931	48.02 1/2	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05	26.52 1/2
26 " 1931	48.04 1/2	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05	25.57 1/2
27 " 1931	48.00	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05	26.22 1/2
28 " 1931	48.02 1/2	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	—	—
2 Maart 1931	48.01	35.05	7.38 1/2	1.48 1/2	13.06 1/2	26.05
Laagste d.w. 1)	47.97	34.97 1/2	7.37 1/2	1.47 1/2	13.02	25.40
Hoogste d.w. 1)	48.06	35.07 1/2	7.39	1.49 1/2	13.08	26.90
23 Febr. 1931	48.05	35.02 1/2	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05	26.50
16 " 1931	48.08 1/2	35.—	7.37 1/2	1.48 1/2	13.04	24.85
Muntpariteit	48.—	35.10	7.37 1/2	1.48 1/2	13.09	48.52 1/2

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos-Aires *)	Montreal *)
24 Febr. 1931	66.75	66.70	66.72½	6.27½	81¼	2.49¼
25 " 1931	66.75	66.72½	66.72½	6.27½	82	2.49¼
26 " 1931	66.75	66.72½	66.72½	6.27½	82	2.49¼
27 " 1931	66.75	66.70	66.72½	6.27	82	2.49¼
28 " 1931	66.82½	66.75	66.75½	6.27½	82½	2.49½/10
2 Maart 1931	66.82½	66.72½	66.72½	6.27½	82½	2.49½/10
Laagsted. w. 1)	66.67	66.65	66.65	6.26½	81¼	2.49
Hoogsted. w. 1)	66.82½	66.75	66.75	6.28½	83	2.49¼
23 Febr. 1931	66.72½	66.67½	66.70	6.27½	82	2.49¼
16 " 1931	66.70	66.62½	66.65	6.26½	79	2.49¼
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95¼	2.48¼

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 2 Maart 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto	%
Europa.					
Londen *)	£	12.10½	12.11½		3
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.27		5
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.77		2
Brussel *)	100 Belg	34.59	34.77		2½
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.95½		
Zürich *)	100 "	48.—	48.01		2
Praag	100 Kronen	7.37½	7.38½		4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	35.05		5
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.47½		5½
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.48½		9
Sofia	100 Leva	48.—	1.80½		9
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.38		5½
Istanbul.	Turksch £	10.93	1.18		
Athene	100 Drachme	3.23	3.23		9
Milaan	100 Lira	13.09	13.06½		5½
Madrid	100 Peseta	48.—	26.05		6
Lissabon	Escudo	2.68½	0.11½		7½
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.72½		3½
Oslo *)	100 "	66.67	66.72½		4
Stockholm *)	100 "	66.67	66.82½		3
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	54.82½		
Warschau	100 Zloty	27.91	27.95		7½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.90		6
Riga (Letland)	100 Lat.	48.—	48.00		6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.45		7
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.27½		6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.82½		
Danzig	100 Gulden	48.42	48.45		5
Amerika.					
New-York *)	\$	2.4878	2.49½		2
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.49½		
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.17		
Buenos Aires	Peso (papier)	1.05681	0.82½		
La Paz (Bolivia) 4)	Boliviano	0.9080	0.90½		
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075*	0.20½		
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30½		7-8
Bogota (Columbia) 4)	Peso	2.42	2.40½		
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.49½		
Lima (Peru) 3)	Sol 3)	0.92½	0.68		
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	1.78		
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.42½		
Paramaribo	Gulden	1.—	0.99½		
Willemstad (Curaç.)	Gulden	1.—	1.01½		
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62½		
Guatemala	Quetzal	2.48¼	2.49½		
Managua (Nicar.) 4)	Cordoba	2.48½	2.46½		
San Salvador 4)	Colon	1.2440	1.23½		
Azië.					
Calcutta	Rupee	0.91	0.89½		7
Batavia	Gulden I.C.	1.—	1.00		4½
Kobe	Yen	1.24	1.23½		5.11
Hong Kong	Dollar		0.57½		
Shanghai	Tael		0.74		
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.40		
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.22½		
Bangkok	Baht	1.10	1.08½		
Teheran (Perzië)	Kran	0.2522	0.13½		
Afrika.					
Kaapstad	£	12.10½	12.08½		5½
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.42½		
Australië.					
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	9.32		
Nieuw Zeeland	£	12.10½	11.01½		

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg. 4) 1 Sol. = f 0.97½. 4) Zichtkoers.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
24 Febr. 1931	4,85½/8	3,92	23,77½/8	40,12½/8
25 " 1931	4,85½/8	3,91½/10	23,77½/8	40,11½/8
26 " 1931	4,85½/8	3,91½/10	23,76½/8	40,11½/8
27 " 1931	4,85½/10	3,91½/10	23,76½/8	40,11
28 " 1931	4,85½/8	3,91½/8	23,77	40,10½/8
2 Maart 1931	4,85½/8	3,91½/10	23,77	40,10½/8
3 Maart 1930	4,85½/8	3,91½/8	23,85½/8	40,08
Muntpariteit	4,8667	3,90½/8	23,81½/8	40½/8

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	14 Febr. 1931	21 Febr. 1931	23/28 Febr. '31 Laagste	28 Febr. 1931 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97½	97½	97½/16	97½/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374¾	375¾
Bangkok...	Sh. p. tical	1/9½/10	1/10	1/9½/10	1/9½/10
Budapest ...	Pen. p. £	27.84½	27.84½	27.83	27.89
Buenos Aires	d. p. \$	35½/10	36½/10	36½/10	37½/10
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5½/10	1/5½/10	1/5½/10	1/5½/10
Constantin...	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	11 d.	11/8 d	10 7/8	11 7/8
Kobe	Sh. p. yen	2/0½/10	2/0½/10	2/0½/10	2/0½/10
Lissabon ...	Escu. p. £	108½	108½	108½/8	108½
Mexico	\$ per £	10.55	10.50	10.25	10.60
Montevideo .	d. per £	33¼	34½/10	34¼	35¼
Montreal ...	\$ per £	4.85½/10	4.85½/8	4.85½/8	4.85½/8
Riod. Janeiro	d. per Mil.	4½	4 7/8	4	4 1/10
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/2	1/2 7/8	1/2	1/3 1/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3¼	2/3¼	2/3 1/10	2/3 1/10
Valparaiso 1).	\$ per £	39.90	39.91	39.90	39.92
Warschau ..	Zl. p. £	43½/8	43½/8	43½/10	43½/8

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

	Londen 1)	N.York 2)		Londen
23 Febr. 1931..	12¼	—	23 Febr. 1931....	84/11
24 " 1931..	12½/10	27½/8	24 " 1931....	84/11½
25 " 1931..	12½/8	26½/8	25 " 1931....	84/11½
26 " 1931..	12 7/10	26 7/8	26 " 1931....	84/11½
27 " 1931..	12¼	27	27 " 1931....	84/11½
28 " 1931..	12¼	27½/8	28 " 1931....	84/11½
1 Maart 1930..	19	40½	1 Maart 1930....	84/11½
27 Juli 1914..	24½/10	59	27 Juli 1914....	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Febr. 1931	23 Febr. 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 25.213.201,39	f 17.019.136,97
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschot op ult. Januari 1931 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op. op de Rijksink.bel.	" 518.871,45	" 87.415,45
Voorshotten op ult. Jan. 1931 aan de gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opcenten op die belastingen.....	" 3.904.769,—	" 3.904.769,—
Voorshotten aan Ned.-Indië.....	" 103.206.104,82	" 104.153.105,24
Id. aan Suriname.....	" 13.264.881,39	" 13.445.676,48
Id. aan Curaçao.....	" 5.315.638,10	" 5.317.848,50
Kasvord. weg. creditverst. a/h. huitenl. Daggeldreningen tegen onderpand..	" 108.121.217,08	" 107.969.715,29
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 1.500.000,—	" 4.000.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 19.101.020,74	" 24.803.309,52
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 14.538.525,50	" 14.525.732,50
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 169.457.000,—	f 169.457.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 59.900.000,—	" 59.900.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 3.295.838,—	" 3.254.397,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 2)	" 29.973.048,73	" 29.072.157,56
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 3)	" 40.186.923,09	" 41.189.948,51
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 817.097,93	" 817.097,93
Id. aan diverse instellingen 1)	" 24.242.634,35	" 24.684.884,35

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	21 Febr. 1931	28 Febr. 1931
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank.....	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	f 38.218.000,—	—
Waarvan Muntbiljetten	" 932.000,—	—
Verplichtingen:		
Voorshot 's Rijks kas.....	" 104.153.000,—	f 108.207.000,—
Schatkistpromessen	—	—
Muntbiljetten in omloop.....	" 11.195.000,—	" 11.193.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 3.359.000,—	" 3.359.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 935.000,—	" 776.000,—
Voorshot van de Javasche Bank....	" 9.940.000,—	" 16.254.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 2 Maart 1931.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 36.458.885,84 Bijbnk. „ 208.148,44 Ag.sch. „ 10.106.098,76	f	46.773.133,04
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	„	—
Idem eigen portef.	f 227.211.567,—	„	227.211.567,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	„	—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 43.342.447,86 Bijbnk. „ 4.436.695,60 Ag.sch. „ 53.810.566,24	f	101.589.709,70
Op Effecten	f 100.286.497,63	„	101.589.709,70
Op Goederen en Spec.	1.303.212,07	„	—
Voorschotten a. h. Rijk	—	„	—
Munt en Muntmateriaal	—	„	—
Munt, Goud	f 84.543.450,—	„	—
Muntmat., Goud	361.494.561,67	„	—
	f 446.038.011,67	„	—
Munt, Zilver, enz.	31.281.166,61	„	—
Muntmat., Zilver	—	„	—
	—	„	477.319.178,28 ¹⁾
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfond	—	„	25.952.972,93
Gebouwen en Meub. der Bank	—	„	5.000.000,—
Diverse rekeningen	—	„	43.490.192,58
	f	927.336.753,53	
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—	„	—
Reservefond	7.199.946,44	„	—
Bijzondere reserve	8.000.000,—	„	—
Pensioenfond	6.796.029,41	„	—
Bankbiljetten in omloop	847.684.210,—	„	—
Bankassigatiën in omloop	248.723,17	„	—
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 3.644.342,20	„	—
Anderen	22.840.130,82	„	26.484.473,02
Diverse rekeningen	—	„	10.923.371,49
	f	927.336.753,53	
Beschikbaar metaalsaldo	f 127.165.060,05	„	—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	—	„	317.912.650,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornameste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
2 Mrt. '31	84.543	361.495	847.684	26.733	127.165	54 1/2
23 Febr. '31	84.560	361.494	802.485	53.754	133.983	55 1/2
16 „ '31	84.572	361.494	806.445	52.117	131.340	55
9 „ '31	84.582	361.494	813.101	45.271	130.838	55
2 „ '31	74.594	361.494	841.530	23.623	116.440	53 1/2
26 Jan. '31	74.610	361.494	801.129	64.468	116.693	54
3 Mrt. '30	64.968	372.024	826.378	21.712	124.136	55
25 Juli '14	66.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkst- promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ³⁾
2 Mrt. 1931	46.773	—	101.590	227.212	43.490
23 Febr. 1931	46.968	—	82.582	227.171	44.493
16 „ 1931	48.004	—	84.263	229.473	43.369
9 „ 1931	48.406	—	81.226	244.838	30.939
2 „ 1931	48.295	—	87.073	250.373	36.828
26 Jan. 1931	48.707	—	83.031	250.671	41.142
3 Mrt. 1930	57.544	6.000	108.341	200.852	31.418
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 3/4 metaaldekking. ²⁾ Sluippost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornameste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu- latie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. reke- ningen ¹⁾
31 Jan. 1931	861	1.412	488	876	476
24 „ 1931	856	1.198	546	879	450
17 „ 1931	850	1.195	504	878	481
10 „ 1931	851	1.305	560	878	497
1 Febr. 1930	815 ²⁾	1.647	591	1.069	459
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluip. der activa. ²⁾ f 100.000 bij de Ned. Bank gedeponerd.

JAVASCHE BANK.

Voornameste posten in duizenden guldens. De samengetrok- ken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. metaal- saldo
28 Feb. 1931	162.700	—	246.400	38.500	48.740
21 „ 1931	162.900	—	245.000	37.900	49.740
14 „ 1931	161.100	—	247.300	37.300	47.260
31 Jan. 1931	128.582	43.050	243.482	43.648	56.780
24 „ 1931	128.586	42.020	246.095	45.501	53.967
17 „ 1931	138.170	41.055	251.313	46.979	59.908
10 „ 1930	138.542	41.291	257.333	45.924	58.530
1 Mrt. 1930	139.073	30.309	275.827	30.814	46.725
2 Mrt. 1929	168.335	21.142	302.085	46.890	49.887
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
28 Feb. 1931	—	112.300	—	—	57
21 „ 1931	—	105.700	—	—	58
14 „ 1931	—	113.600	—	—	57
31 Jan. 1931	8.711	33.183	42.221	35.011	60
24 „ 1931	8.688	33.047	37.384	41.791	59
17 „ 1931	8.714	33.805	38.877	39.303	60
10 „ 1930	8.771	34.083	40.315	40.184	59
1 Mrt. 1930	8.857	32.453	69.568	25.989	55
2 Mrt. 1929	8.162	36.169	75.901	45.549	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornameste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
25 Febr. 1931	141.593	347.665	53.151	8.518	27.650
18 „ 1931	141.207	344.131	56.312	9.689	24.715
11 „ 1931	141.247	347.245	53.283	9.597	23.233
4 „ 1931	141.040	349.486	50.864	6.325	23.204
28 Jan. 1931	140.141	346.824	52.662	9.748	21.823
21 „ 1931	142.862	346.462	55.758	10.995	25.959
26 Febr. 1930	151.979	346.812	64.515	4.716	12.869
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits Bankers	Other Accounts	Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
25 Febr. '31	36.735	16.221	59.072	33.312	53.927	49 ¹⁰ / ₃₂
18 „ '31	36.135	15.167	61.146	33.144	57.076	52 ⁹ / ₃₂
11 „ '31	36.420	13.503	57.655	33.960	54.002	51 ⁵ / ₁₆
4 „ '31	43.030	9.861	62.576	33.568	51.554	48 ¹⁰ / ₃₂
28 Jan. '31	41.086	19.360	55.163	33.368	53.317	49 ¹⁰ / ₃₂
21 „ '31	49.246	22.324	63.813	33.385	56.400	45 ⁷ / ₃₂
26 Febr. '30	34.442	11.987	50.714	36.231	65.167	65 ¹⁰ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornameste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wts- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
20 Feb. '31	55.858	674	7.013	26.808	19.307	2.861	3.200
13 „ '31	55.738	660	7.005	26.608	19.305	2.911	3.200
6 „ '31	55.632	645	7.011	26.605	19.301	2.977	3.200
30 Jan. '31	55.510	633	6.998	28.788	19.325	2.866	3.200
21 Febr. '30	42.960	247	6.968	25.319	18.743	2.489	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
20 Feb. '31	5.199	2.242	76.852	4.569	9.368	11.540
13 „ '31	5.199	2.148	77.220	4.827	9.375	10.702
6 „ '31	5.252	2.350	77.772	4.871	9.309	10.251
30 Jan. '31	5.199	2.313	78.559	4.743	9.101	11.659
21 Febr. '30	5.453	1.581	68.872	5.632	4.072	8.327
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitencirc. banken 1)	Devlezen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Febr. 1931	2.265,6	207,6	175,4	1.525,6	85,3
15 " 1931	2.254,3	207,6	181,2	1.601,1	72,4
7 " 1931	2.244,1	207,6	198,4	1.802,3	66,2
31 Jan. 1931	2.244,2	207,6	199,4	1.942,2	173,8
23 " 1931	2.244,4	207,7	195,5	1.655,5	68,9
22 Febr. 1930	2.410,2	149,8	398,8	1.620,4	54,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Febr., 31, 23 Jan. '31, 22 Febr. '30, resp. 57; 45; 46; 6; 57; 60 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed inwissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
26 Febr.	1416	912	—	764	31	292	3.213	9	209
19 "	1416	896	—	759	32	292	3.197	14	203
12 "	1415	899	—	762	35	292	3.222	3	195
5 "	1387	876	—	763	39	292	3.232	17	137
29 Jan.	1376	889	—	793	31	292	3.206	7	187
27 Feb. 1) 1930.	1179	548	45	808	40	309	2.798	15	84

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
11 Feb. '31	3.077,5	1.786,9	176,9	222,2	87,7
4 " '31	3.076,4	1.759,3	184,4	222,9	104,3
28 Jan. '31	3.091,7	1.819,3	186,7	215,1	120,2
21 " '31	3.074,1	1.798,9	180,1	229,9	151,6
14 " '31	3.058,6	1.776,9	172,9	243,3	196,2
7 " '31	2.993,5	1.728,3	153,8	292,4	265,5
12 Feb. '30	2.975,0	1.704,2	198,5	381,9	276,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
11 Feb. '31	609,6	1.481,0	2.417,4	169,3	78,9	83,5
4 " '31	609,5	1.476,7	2.454,8	169,4	78,2	82,9
28 Jan. '31	609,9	1.478,3	2.484,5	169,5	78,0	82,7
21 " '31	624,6	1.517,8	2.488,2	169,7	76,7	81,2
14 " '31	644,3	1.552,7	2.521,3	169,8	75,1	79,3
7 " '31	658,9	1.624,9	2.499,7	169,7	72,6	76,3
12 Feb. '30	479,6	1.682,4	2.388,9	171,4	73,7	77,9

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
4 Feb. '31	65	15.668	7.014	1.785	20.902	7.160
28 Jan. '31	53	15.753	6.843	1.842	20.872	7.099
21 " '31	70	15.839	6.764	1.846	20.880	7.090
14 " '31	80	15.922	6.743	1.870	21.036	7.059
31 Dec. '30	126	16.064	6.712	1.827	21.012	7.043
5 Feb. '30	173	16.625	5.502	1.701	19.885	6.860

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

3 Maart 1931.

Aan de tarwe-markt kwamen op verschillende dagen der afgelopen week flinke zaken tot stand. Australische tarwe vond koopers in Europa en in China en ook in Manitoba-tarwe werden geregeld zaken gedaan. De prijzen aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn in de afgelopen week regelmatig gedaald, nadat zij in de daaraan voorafgaande week waren gestegen. Tengevolge van die stijging werden de exportzaken bemoeilijkt en de verminderde verkoopen hadden tengevolge, dat de prijzen weder gingen zakken. De Mei-levering is nu te Winnipeg niet hooger meer dan in het einde van Januari en in het begin van Februari, doch is toch nog aanmerkelijk hooger dan het laagste punt, dat in December werd bereikt. De voor uitvoer in Canada beschikbare hoeveelheid tarwe werd op 31 Januari geschat op 431 miljoen bushels of ongeveer 44 miljoen bushels meer dan in het vorige jaar. De uitvoer bedroeg van 1 Augustus tot 31 Januari 157 miljoen bushels tegen 97 miljoen bushels in dezelfde periode van het vorige jaar. Men berekent, dat, wanneer de uitvoeren op het tegenwoordige peil kunnen worden gehandhaafd, het overschot aan het einde van Juli even groot zal zijn als een jaar geleden, namelijk 112 miljoen bushels. Het is dus geen wonder, dat de markt in Canada uiterst gevoelig is voor berichten over exportzaken en dat de markt daalde, toen de verkoopen naar Europa verminderten. De prijs voor den Mei-termijn is te Winnipeg 4¼ dollarcenten per 60 lbs. lager gesloten dan een week geleden. Tot de verlaging in Winnipeg heeft ook bijgedragen het besluit van den Farm Board in de Vereenigde Staten om tarwe naar Europa te verkoopen voor den daar maakbaren prijs. De groote voorraden tarwe, welke zich in handen van den Farm Board bevinden, maken de vraag, waar aanvoeren van den nieuwen oogst zullen moeten worden opgeslagen, tot een moeilijk op te lossen probleem. De Farm Board heeft daarom besloten door verkoop naar Europa ruimte in de opslagplaatsen te maken en heeft ook reeds zaken gedaan naar Europa. Ook is de Farm Board geneigd tarwe aan Amerikaanse molens te verkoopen tot prijzen, welke uitvoer van meel mogelijk maken. Wanneer de Farm Board tarwe op groote schaal wil gaan uitvoeren, zal de stemming aan de Europeesche tarwemarkt daarvan zeker den druk onder vinden. Toen de Farm Board niet aan de markt was, was de concurrentie tusschen Russische, Australische, Argentijnse en Manitoba-tarwe reeds scherp en er zou dan nog een concurrent bij komen, welke over enorme voorraden beschikt. De prijzen te Chicago ondergingen in den loop dezer week weinig verandering. Het slot per Maart sloot gisteren ½ dollarcent per bushel hooger. De Juli-termijn echter, welke nog niet door den Farm Board wordt gesteund, daalde geregeld en sloot 4½ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. De oogstvooruitzichten van wintertarwe in de Vereenigde Staten zijn grootendeels de oorzaak hiervan. Geruimen tijd is over te groote droogte in het wintertarwe-gebied geklaagd, doch allens zijn deze klachten verstormd, en hoewel in sommige gebieden nog wel naar regen wordt verlangd, spreekt men over het algemeen gunstig over de vooruitzichten. Met den uitzaai van zomertarwe is men in de Vereenigde Staten bezig en ook in Canada is men daarmee begonnen. Canada heeft een drogen winter gehad met weinig sneeuw en de vochtigheid van den bodem is onvoldoende, doch er is nog tijd genoeg om dezen achterstand in te halen. In Argentinië zijn de prijzen voor tarwe aan de termijnmarkten in het begin der week onveranderd gebleven of zeer weinig gestegen. Daarop volgde een verlaging, echter onvoldoende om groote zaken mogelijk te maken. De pesokoers is langzaam doch geregeld gestegen en deze stijging had weder tot resultaat, dat de prijzen voor tarwe in overeenstemming daarmee moesten worden verhoogd. Het weer is in Argentinië gunstiger geworden voor het dorschen. Vele klachten zijn gehoord over het slechte weer van den laatsten tijd in Argentinië, waardoor de kwaliteit van de tarwe zou zijn achteruitgegaan. Het natuurgewicht, waarop Platatarwe werd aangeboden, duidt echter nog niet in die richting. De berichten over wintertarwe in Europa zijn uiteenlopend. Sterk wordt in Frankrijk geklaagd over het natte weer, dat werkzaamheden te velde bemoeilijkt, zoodat men zeer naar een periode van mooi droog weer verlangt. Wintergraan heeft veel van den natten-winter geleeden en men meent, dat de bebouwde oppervlakte voor alle granen in Frankrijk dit jaar aanmerkelijk kleiner zal zijn dan in het vorige jaar. In Duitsland zijn de weersomstandigheden ook niet gunstig, hoewel de ontwikkeling van de te velde staande wintertarwe toch reden tot tevredenheid geeft. In verband met

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	22/28 Febr. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	22/28 Febr. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	13.768	135.537	252.782	200	1.840	9.630	137.377	262.412
Rogge	2.950	40.155	35.934	—	105	9.162	40.260	45.096
Boekweit	483	4.210	1.560	—	145	485	4.355	2.045
Maïs	42.048	204.747	205.623	1.878	47.526	42.345	252.273	247.968
Gerst	10.966	108.933	116.937	28	7.077	3.115	116.010	120.052
Haver	12.350	58.699	36.042	—	—	1.289	58.699	37.331
Lijnzaad	2.783	22.245	16.118	10.352	85.101	61.189	107.346	77.307
Lijnkoek	100	6.183	31.897	—	—	—	6.183	31.897
Tarwemeel	1.362	18.284	14.666	495	9.134	4.159	27.418	18.823
Andere meelsoorten	2.444	10.569	3.270	677	2.725	—	13.294	3.270

den uitzaai van zomertarwe geeft de Duitse regering de boeren in overweging meer tarwe en minder haver en rogge te gaan bouwen. In Oost-Europa zijn de vooruitzichten van wintertarwe gunstig. Er is een einde gekomen aan een periode van koude, waarvan de gewassen echter niet geleden schijnen te hebben. Op de tarwe-conferentie, welke de vorige week in Parijs werd gehouden, is men tot de conclusie gekomen, dat de tarwevoorraden in Oost-Europa niet groot zijn in verhouding tot de behoeften in West-Europa. Wenschelijk zou zijn, dat het overschot van Oost-Europeesche landen naar West-Europa zou worden verkocht. Op welke wijze en tot welke prijzen dit zou moeten geschieden, is in die conferentie niet besproken. Tot nog toe schijnt het resultaat dus niet groot geweest te zijn. Er wordt nu een tweede conferentie gehouden om de middelen te beramen, welke den verkoop naar West-Europa mogelijk moeten maken.

In rogge kwamen in de afgelopen week geregeld consumptiezaken tot stand, hoofdzakelijk in de verschillende Russische soorten, waarvan het aanbod groot blijft tot lagere prijzen dan waarvoor andere soorten te koop zijn. In die andere soorten zijn de zaken dan ook zeer beperkt, behalve naar die landen, waar geen Russisch graan wordt toegelaten. Daarheen wordt dan ook Donau- en Platारogge geregeld verkocht. De voorraad rogge, welke speciaal in Rotterdam gedurende langen tijd zeer groot was, wordt wel kleiner, doordat de Russen geen groote hoeveelheden meer ter verlading brengen, doch zij zijn nog van dusdanigen omvang, dat de prijzen nagenoeg onveranderd zijn gebleven, terwijl die van andere voedergranen zijn verhoogd. De vooruitzichten van den rogge-oogst in het Noorden van Europa zijn op het oogenblik gunstig, alsook in de Donaulanden en Hongarije. In Frankrijk wordt ook, wat rogge betreft, over overdadigen regen geklaagd en vreest men, dat de bebouwde oppervlakte een vermindering zal ondergaan.

De stemming voor maïs werd in den loop der afgelopen week vaster, vooral voor spoedig verwachte partijen, welke slechts schaarsch werden aangeboden, niettegenstaande de binnengekomen hoeveelheid van grooten omvang is. De eerste hand bezat slechts weinig onverkochte stoomende maïs en alleen de tweede hand kon in hoofdzaak aan de vraag voldoen. Zelfs toen einde der week verschillende boeten tegelijk binnenkwamen, konden de prijzen zich handhaven. Ook ver verwijderde partijen en Maart-aflading stegen enkele guldens. Hoewel de omzetten daarin niet groot waren, kwamen toch geregeld zaken tot stand. De termijnmarkten in Argentinië zijn in het begin der week iets gestegen, daarna trad een kleine verlaging in, welke echter door een verbetering van den pesokoers weder werd opgeheven. De vooruitzichten van den nieuwen oogst in Argentinië zijn buitengewoon gunstig; terwijl voor de vroeg gezaaide maïs geen gevaar wegens droogte meer dreigt, zijn ook voor de laat gezaaide de vooruitzichten gunstig. Eenige regen zou voor de verdere ontwikkeling daarvan nog gewenscht zijn. Op het oogenblik zijn de vooruitzichten zóó, dat het verkrijgen van een record-opbrengst te verwachten is. Reeds worden hooge cijfers van de vermoedelijke opbrengst genoemd, doch daarvoor is het nog rijkelijk vroeg. De prijzen voor Platamaïs van den nieuwen oogst zijn in den loop dezer week weinig veranderd. Geregeld zijn afladers daarmee aan de markt tot iets lagere prijzen dan waarvoor oude oogstposities worden aangeboden. De kooplust is echter met het oog op de goede vooruitzichten zeer gering en er komen slechts weinig zaken op den nieuwen oogst tot stand. Donaumaïs in vroege posities wordt bijna niet naar West-Europa aangeboden. De aanvoeren in de afscheephavens aan den Donau zijn gering, tengevolge van den slechten toestand der wegen, terwijl de kleine verscheidingen grootendeels naar Italië gaan. De prijs van Donau-

maïs is verscheiden guldens hooger dan die van Platamaïs en daardoor worden West-Europeesche koopers ook afgeschrikt iets te ondernemen. Later verwacht men nog flinke aanvoeren van den Donau en exporteurs doen aanbiedingen ter verlading in Maart en April, doch ook van deze aanbiedingen wordt slechts zeer weinig gebruik gemaakt in West-Europa. Bij de onzekerheid van den tijd van aankomst bij het koopen van Donaumaïs wordt gevreesd, dat deze wel eens tegelijk zou kunnen komen met Platamaïs van den nieuwen oogst.

Ook voor gerst werden in de afgelopen week de prijzen verhoogd, vooral voor Russische en Donaugerst stoomend en ladend/geladen. Voor spoedige posities wordt een premie betaald. Maart en April aflading worden lager aangeboden dan cerdere, doch daarvoor is de kooplust niet zoo levendig. De verschepingen uit Rusland en van den Donau waren in de vorige week slechts klein en hebben ertoe medegewerkt, dat de stemming verbeterde, terwijl de Russen met gerst op aflading op het oogenblik niet aan de markt zijn. De prijzen voor gerst aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn in den loop dezer week verlaagd. Verschillende Canadeesche gerstsoorten werden aangeboden per April/Mei aflading bij heropening der scheepvaart. Van deze aanbiedingen wordt slechts een zeer matig gebruik gemaakt. Wel is de prijs ongeveer in lijn met dien voor andere gerstsoorten, doch koopers zijn niet zeer ondernemend, wanneer zij meenen, dat Canada wil verkoopen van de groote voorraden, welke daar nog aanwezig zijn. Platagerst is meer gestegen dan Donau en Russische gerst, waardoor zaken in de eerste hand onmogelijk werden gemaakt.

Voor Russische haver blijft flinke vraag bestaan tot stijgende prijzen voor de aanwezige voorraden. Deze bevinden zich niet meer in handen der Russen en de Russen zelf zijn reeds gedurende eenige weken niet met haver aan de markt. Daar de voorraden snel opruimen, was het mogelijk de prijzen in den loop dezer week vrij aanmerkelijk te verhoogen.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren over het algemeen nogal prijshoudend gestemd.

In Amerika vonden groote omzetten plaats in Ruw-suiker tot 1.30 d.c. en 1.32 d.c. basis Cubasuiker c. & fr. De handel in geraffineerd was echter matig.

De fluctuaties op de New-Yorksche termijnmarkt bleven binnen beperkte grenzen. Het slot kwam met iets lagere noteringen af als volgt: Mrt. 1.22; Mei 1.29; Juli 1.37; Sept. 1.44 en Dec. 1.52, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.32 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 54.000 tons, de versmeltingen 49.000 tons tegen 43.500 tons verleden jaar en de voorraden 267.000 tons tegen 514.500 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Productie	1.170.000	1.403.000	2.275.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.418.000	321.000	193.000
Consumptie	14.186	11.008	14.410
Weekontv. afscheephavens	152.509	178.571	232.886
Tot sed. 1/1 Nieuwe Oogst	399.460	701.617	1.418.045
Weekexport	55.651	42.400	123.458
Totale export sedert 1/1	220.315	297.957	599.067
Voorraad afscheephavens	1.137.656	735.850	820.593
binnenland	1.215.843	690.375	842.545
Aantal werkende fabrieken	133	154	163

In Engeland bestond slechts weinig interesse voor ruwsuiker. Er werd één en ander in ruwe rietsuiker gedaan tot ca. Sh. 6/3 cif, terwijl eenige partijen bietsuiker, eenigen tijd geleden naar Engeland verkocht, weder aan de vroe-

gere houders terugverkocht werden. De Londensche termijnmarkt, welke vast opende, brokkelde in den loop van de week ietwat af en gaf aan het slot het volgende beeld te zien:

Maart	5/11 3/4	cif basis 96°
Mei	6/2 3/4	" " "
Aug.	6/6	" " "
Dec.	6/10	" " "

Volgens de laatste berichten valt de tegenwoordige oogst in Rusland nogal tegen, doordat de bieten van de vorst geleden hebben. De totale opbrengst wordt thans op ca. 1.600.000 tons geschat. Er zal dan ook niet meer veel suiker uit dezen oogst voor export vrij komen.

Wat het areaal voor den komenden oogst betreft, tast men nog in het duister. Het is bekend, dat de autoriteiten eene geweldige uitbreiding beraamd hebben.

Van alle andere bietproducerende landen komen berichten binnen, dat het areaal belangrijk ingekrompen zal worden. Men spreekt van 20 pCt. vermindering in de Ver. Staten en 15 à 20 pCt. in Europa.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Duitschland 1/2	1.856.000	1.478.000	1.401.000
Tsjecho-Slowakije 1/2	833.000	643.000	646.000
Frankrijk 1/2	904.000	666.000	626.000
Nederland 1/1	319.000	264.000	261.000
België 1/1	230.000	197.000	221.000
Hongarije 1/2	129.000	112.000	123.000
Polen 1/2	557.000	547.000	416.000
U.K. Geimp. 1/2	284.000	390.000	298.000
" Binnenl. 1/2	131.000	96.000	67.000
Europa	5.243.000	4.393.000	4.059.000
Alle Atl. havens 1/2	393.000	684.000	236.000
Cubaansche havens 1/2	871.000	312.000	477.000
Cuba binnenland 1/2	750.000	360.000	540.000
Totaal	7.257.000	5.749.000	5.312.000

De Java-markt was weder lusteloos, zoodat de V.I.S.P. niet meer dan enkele honderd tons kon verkoopen.

Zooals te verwachten was, hebben voorstanders van het Chadbourne-plan de Regeering tot medewerking bereid verkregen en is thans het laatste woord aan den Volksraad gegeven. Aan dit College heeft de Gouverneur-Generaal een ontwerp ordonnanti ingediend, waarbij den landvoogd bevoegdheid zal worden verleend den uitvoer van suiker te beperken en waarbij de uitvoer van suiker zonder licentie wordt verboden.

Hier te lande was de markt prijshoudend. De notec-

ringen op de Amsterdamsche termijnmarkt fluctueerden nauwelijks een fractie. De omzet bedroeg 6800 tons.

Verschenen is een Wetsontwerp tot tijdelijke bescherming der inlandsche bietencultuur. Voorgesteld wordt op 80 pCt. van den normalen bietenoogst eene premie („garantie") te verlenen van f 4.— per 1000 KG. bieten, welke premie volgens eene schaal vermindert, zoodra de suikerprijs op f 8.90 per 100 KG. komt, en ophoudt, zoodra de suikerprijs op f 12.36 per 100 KG. komt.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 25 Februari 1931.

De markt voor Amerikaansche katoen was de vorige week meer actief dan in den laatsten tijd het geval is geweest. Prijzen hebben gefluctueerd en kwamen tweemaal op 6.12 d. voor Mid. American loco, tegen 5.64 d. op den openingsdag van Februari; zoowel Liverpool als New-York waren gisteravond weer hooger. De ontvangsten in de havens beloopt ongeveer 150.000 balen meer dan in het vorige seizoen, doch de uitvoeren zijn meer dan 450.000 balen minder. Prijzen voor Egyptische katoen hadden eveneens neiging om vaster te worden; gisteren noteerde F.G.F. Sakel in Liverpool 10.05 d. tegen 8.90 d. op den 2den Februari, terwijl prijzen voor F.G.F. Uppers op die dagen resp. waren 7.41 d. en 6.55 d. Loco-verkoopten bedroegen de vorige week te Liverpool 25.050 balen, wat een aanmerkelijke verbetering beteekent; hiervan waren 13.850 balen Amerikaansche katoen — een zeer toegenomen quantum — 6.210 balen Zuid-Amerikaansche, 2.650 balen Egyptische en Soedaanesche, 1.070 balen Afrikaansche, terwijl het restant, of 1.270 balen, uit verschillende streken afkomstig was.

De markt voor Amerikaansch garen vertoonde gedurende de sluitingsdagen van de vorige week meer activiteit dan eenigen tijd geleden en zoowel voor het binnenland als voor export werden behoorlijke quantita in grove en medium nummers twist- en weft-cops verkocht. Ook deze week zijn een flink aantal orders in medium nummers geboekt, hoewel de markt over het algemeen rustiger is. In tweevoudig getwijnd garen gaat slechts weinig om. Naar cop-garens van Egyptische katoen bestond de vorige week gedurende de sluitingsdagen eveneens meer vraag, evenals gisteren, zoowel voor het binnenland als voor export. De aanvragen zijn echter veel grooter in aantal dan de orders, die werkelijk tot stand komen, daar biedingen veel te laag zijn. Katoen is meer dan 3 d. per lb. hooger dan den laagsten prijs van dit seizoen, doch spinners en doubleerders zien

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN								ZUIVEL EN EIERN				MINERALEN							
	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G.	ROGGE American No. 2 loco Rotterdam per 100 K.G.	MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.	GERST Amer. No. 2 loco Rotterdam per 2000 K.G.	LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.	BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering	KAAS Edammer Aikmaer Fabriekskaas kl. m/merk	EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.	STEENKOLEN Westfaalsche/Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.	PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel										
1925	f. 17,20	o/o 100,0	f. 13,07 ⁵	o/o 100,0	f. 231,50	o/o 100,0	f. 236,00	o/o 100,0	f. 462,50	o/o 100,0	f. 2,31	o/o 100,0	f. 57,80	o/o 100,0	f. 9,18	o/o 100,0	f. 10,80	o/o 100,0	\$ 1,68	o/o 100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	45,26	78,3	8,15	88,8	17,90	88,8	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	45,09	78,0	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	49,91	86,3	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	47,14	81,6	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	40,88	72,5	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
Jan. 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	2,25	97,4	47,13	81,5	9,03	98,4	10,10	93,5	1,16	69,0
Febr. "	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	2,29	99,1	46,75	80,9	9,19	100,1	12,90	119,4	1,11	66,1
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	1,95	84,4	46,-	79,6	8,16	93,2	12,00	111,1	1,11	66,1
April "	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	1,81	78,4	41,88	72,5	5,90	64,3	11,05	102,3	1,11	66,1
Mei "	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	1,86	80,5	42,30	73,2	6,16	67,1	11,15	103,3	1,16	69,0
Juni "	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	1,87	81,0	46,-	79,6	6,41	69,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	1,88	81,4	46,63	80,7	6,88	74,9	11,25	104,2	1,30	77,4
Aug. "	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	1,93	83,5	47,10	81,5	7,13	77,7	11,25	104,2	1,30	77,4
Sept. "	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	2,22	96,1	47,88	82,8	8,01	87,3	11,40	105,6	1,30	77,4
Oct. "	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	2,28	98,7	52,-	90,0	9,53	103,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Nov. "	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	2,20	95,2	52,70	91,2	10,60	115,5	11,35	105,1	1,30	77,4
Dec. "	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	2,06	89,2	49,25	85,2	9,97	108,6	11,75	108,8	1,30	77,4
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	45,60	78,9	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	43,25	74,8	6,50	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	43,75	75,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	61,9	39,-	67,5	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	39,-	67,5	5,20	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	39,63	68,6	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	41,13	71,2	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	42,40	73,4	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	40,38	69,9	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	40,20	69,6	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	64,4	39,75	68,8	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,-	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	36,0	63,2	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,-	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7		6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6	
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,69	73,3		6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6	
2 Maart "	5,75	33,4	4,05	31,0	94,00	40,6	96,00	40,7	226,00	48,9				5,55	60,5	10,30	95,4	0,85	50,6	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóór ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

geen kans deze toename ten volle vergoed te krijgen. Niettemin is er sedert ons laatste bericht aanzienlijk veel verlicht, zoowel voor het binnenland als voor export. Van den anderen kant zijn veel spinners niet genegen de lage biedingen te accepteren en geven er de voorkeur aan, minder te produceeren.

De doekmarkt schijnt meer actief, doch het is moeilijk uit te maken, of een en ander ook in de boeken tot uitdrukking is gekomen. Over het geheel genomen hebben de overzeesche afgebieden niet gereageerd op de vastere binnenlandsche markt, behalve dat wat meer aanvragen zijn binnengekomen. In enkele soorten zijn echter nog wel zaken gedaan; dit echter voornamelijk in die gevallen, waarbij koopers rekening hielden met de markt en het noodig vonden hun verkoopen in te dekken. De gewone biedingen van het buitenland waren echter niet hooger.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 17 Feb. 24 Feb.
18 Feb. 25 Feb. T.T. op Br.-Indië 1 5/8 1 5/8
F.G.F. Sakellaridis 9,60 10,35 T.T. op Hongkong 10 1/4 1 1/4
G.F. No. 1 Oomra. 3,63 3,84 T.T. op Shanghai 1 1/4 1 1/2

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30	Overeenkomstige periode	
	tot 20 Febr. '31	1929/30	1928/29
Ontvangsten Gulf-Havens.	7749	7593	8247
„ Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	818	1060	1479
„ „ 't Vasteland etc.	2727	3130	3287
„ „ het Orient....	884	1049	1287

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	20 Febr. '31	Overeenkomstig tijdstip	
		1930	1929
Amerik. havens.....	4025	2213	2044
Binnenland.....	1557	1307	937
New-York.....	229	98	83
New Orleans.....	792	497	340
Liverpool.....	492	435	698

KOFFIE.

Nog altijd is de stemming voor het artikel zeer kalm. De loop van den Braziliaanschen wisselkoers, die in den laatsten tijd de voornaamste aanleiding was voor de daling van de kost- en vrachtaanbiedingen uit het groote productieland, was ook in de afgelopen week aanvankelijk in neergaande

richting, namelijk van 4⁹/₃₂ tot 4¹/₁₆ d. per milreis om daarna een fractie te stijgen. In overeenstemming hiermede liepen de prijzen der verschillende Braziliaansche soorten nog -/6 à 1/- per cwt. terug.

Nieuws van eenig betekenissen werd in de afgelopen week niet ontvangen en nog altijd is het onbekend hoe groot nu feitelijk de hoeveelheid koffie is, welke door de Federale Regeering van Brazilië uit den in Sao Paulo aanwezigen voorraad is opgekocht.

Hoewel de afzet uit Brazilië naar Europa in den laatsten tijd niet van groote beteekenis is geweest, kan door de verschepers aldaar te lande niet worden geklaagd over den omvang der verkoopen naar Amerika, hetgeen hoofdzakelijk het gevolg is van de omstandigheid, dat het aanbod in de laatste weken geweest is op pariteit der termijnrijzen te New-York. Volgens berichten zouden op het oogenblik niet minder dan ongeveer 800.000 balen van Brazilië naar New-York onderweg zijn. De dichtbijzijnde maanden zijn dienengevolge aan deze markt gedrukt en het déport, dat ook aldaar sinds langen tijd bestaan heeft, is verdwenen en heeft zelfs plaats gemaakt voor een — zij het oog nog niet groot — report.

Volgens een dezer dagen ontvangen telegram bedroeg de voorraad, op 15 Februari in de binnenlandsche pakhuisen te Rio teruggehouden, 1.569.000 balen tegen 1.673.000 balen op 31 Januari, hetgeen een vermindering beteekent van 104.000 balen. Bovendien werd bekend, dat de dagelijkse aanvoeren in de haven van Rio voor de eerste helft van de maand Maart gelimiteerd zijn op 19.035 balen tegen 21.942 balen in de tweede helft van Februari.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen voor de dichtbijzijnde maanden 3/8 à 5/8 ct. terug, doch bleven voor de latere maanden zoo goed als onveranderd. Dinsdag 3 dezer des voormiddags waren zij als volgt: Maart 20 1/2 ct., Mei 19 ct., September 18 1/4 ct., December 18 1/2 ct., Maart 18 1/2 ct.

Aan de loco-markt was de afzet nog altijd onbevredigend. De officieele noteringen bleven onveranderd 28 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 26 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 38/6 à 40/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 40/- à 41/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 25/3 à 26/6.

In Nederlandsch Indië bleven de prijzen van Robusta op aflading geheel onveranderd. In de eerste hand zijn zij op het oogenblik aldaar:

Palembang Robusta, Maart verscheping, 16 ct.; Benkoelen Robusta, Maart verscheping, 17 1/2 ct.; Mandheling Ro-

WAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN					TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN									
ZILVER cash Londen per Standard Ounce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN Midding locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto										
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
32 1/8	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0	261.17/-	100,0	36.8/6	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
28 1/16	89,3	86/6	118,5	58.1/-	93,5	290.17/6	111,1	31.1/6	85,3	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
26 3/4	83,3	73/-	100,0	55.14/-	89,7	290.4/-	110,8	24.4/-	66,4	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
26 1/16	81,1	66/-	90,4	63.16/-	102,8	227.5/-	86,8	21.1/-	57,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
24 7/16	76,2	70/6	96,6	75.14/-	121,9	203.15/6	77,8	23.5/-	63,8	19,15	82,4	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
22 1/16	55,4	67/-	91,8	54.13/-	88,0	142.5/-	54,3	18.1/6	49,6	13,55	58,3	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
26 1/4	81,8	66/-	90,4	75.10/6	121,7	222.7/6	84,9	22.2/-	60,7	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	37,50	108,1	11,70	97,5
25 7/8	80,7	66/6	91,1	78.-/6	125,7	222.11/-	85,0	22.2/-	63,5	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	34,50	99,4	11,70	97,5
26	81,0	67/-	91,8	89.8/-	144,0	221.0/6	84,4	25.8/6	69,7	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	36,-	103,7	11,70	97,5
25 1/4	80,2	68/-	92,2	82.17/6	133,5	207.5/6	79,2	24.16/-	68,0	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	33,50	96,5	11,70	97,5
25 1/16	78,1	69/6	95,2	75.4/6	121,2	197.5/6	75,3	23.19/-	65,8	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	30,50	87,9	11,70	97,5
24 1/4	75,6	71/-	97,3	74.11/-	120,1	200.5/-	76,5	23.14/-	65,1	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	31,25	99,4	11,70	97,5
24 1/16	75,7	72/6	99,3	72.12/6	117,0	209.5/6	79,9	22.16/-	62,6	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	32,25	92,9	9,18	76,5
23 1/16	73,9	72/6	99,3	73.17/-	119,0	210.11/-	80,4	23.3/-	63,6	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	29,75	85,7	9,28	77,3
23 1/8	71,8	72/6	99,3	74.19/-	120,7	205.5/6	78,4	23.11/-	64,7	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	31,25	90,1	9,39	78,3
22 1/16	70,7	72/6	99,3	72.16/-	117,3	188.9/6	72,0	23.4/6	63,8	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-	-	9,49	79,1
22 1/8	69,3	72/6	99,3	70.5/-	113,2	182.-/6	69,5	21.13/-	59,0	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	27,75	80,0	9,90	82,6
20 1/16	65,3	72/6	99,3	68.6/6	110,1	178.18/6	68,3	21.9/6	59,0	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	26,63	76,7	10,11	84,3
20 1/8	62,6	72/6	99,3	71.12/6	115,4	174.41/-	66,5	21.41/-	58,2	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	24,50	70,6	10,21	85,1
19 1/8	59,5	70/-	95,9	68.19/6	111,1	165.18/-	63,4	18.16/-	51,6	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	24,-	69,2	10,21	85,1
19 1/16	61,0	67/6	92,5	61.3/-	98,5	161.17/6	61,8	18.6/6	50,3	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,9	24,13	69,5	10,21	85,1
18 1/16	59,0	67/6	92,5	53.9/-	86,1	145.-/6	55,4	17.16/-	48,9	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	26,25	75,6	10,21	85,1
16 1/16	50,0	67/6	92,5	50.1/6	80,7	136.4/6	52,0	17.19/-	49,3	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	26,63	76,7	10,21	85,1
16	49,9	67/6	92,5	48.21/-	77,5	134.5/6	51,5	18.3/-	49,8	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	24,25	69,9	9,18	76,5
16 3/8	51,0	69/-	89,0	47.15/-	76,9	135.5/6	51,7	18.6/-	50,2	12,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	24,88	71,7	9,28	77,3
16 1/16	52,0	69/6	87,1	46.6/-	74,6	132.6/-	50,5	17.18/-	49,1	11,-	47,3	27,00	49,1	15,75	53,4	28,50	76,4	9,39	78,3
16 1/2	51,5	63/6	87,1	43.8/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	26,25	75,6	9,49	79,1
15 1/8	51,9	63/6	87,1	46.6/-	74,8	113.16/-	43,5	15.18/6	43,7	10,85	46,7	24,00	43,6	13,00	44,1	25,25	72,8	9,70	80,8
16 3/8	51,9	63/6	87,1	43.8/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	26,25	75,6	9,49	79,1
13 7/8	43,2	60/6	82,9	45.7/6	73,1	116.8/-	44,4	14.-/6	38,5	10,30	42,3	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
12 1/2	33,9	58/6	80,3	45.1/6	72,6	117.-/6	44,7	13.5/6	36,4	10,95	47,1	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	61,8	10,21	85,1
12 3/8	39,3	53/6	80,3	47.5/-	76,1	123.2/6	47,0	14.-/6	38,4										

de invoering van de huidige officieele noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. 4) = Matting vóór de invoer-
5) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 6) Notering Schotland 59/6. 7) 58/-.

